

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra obecné zootechniky a etologie

Mainská mývalí kočka a její chov v České republice

Bakalářská práce

Autor práce: Nella Svobodová

Vedoucí práce: doc. Ing. Lukáš Jebavý, CSc.

© 2013 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Mainská mývalí kočka a její chov v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 7.4.2013

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu doc. Ing. Lukáši Jebavému, CSc. za ochotu a trpělivost, kterou musel vynaložit, když mi pomáhal při sestavení této bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat mým nejbližším, rodině, za ochotu a hlavně velkou podporu z jejich strany. Bez nich by tato práce asi nenabrala správný směr.

A v neposlední řadě bych chtěla poděkovat mému kocourovi Arminovi Golden Creek, který mi byl inspirací pro vytvoření této práce.

Mainská mývalí kočka a její chov v České republice

Maine Coon Cat and its breeding in the Czech republic

Souhrn

Mainská mývalí kočka je relativně mladé plemeno, které se v současné době těší velké oblibě.

V první části mé bakalářské práce se věnuji evoluci kočkovitých šelem a historii. Zabývám se evolucí od úplného začátku před 50 miliony let v době eocénu, kdy se objevili první předchůdci čeledi kočkovitých šelem až po současnost.

Přes historii a domestikaci kočky se dostávám k samotnému tématu o Mainské mývalí kočce. Domestikace kočky proběhla před 10 – 12 000 lety, tedy v době, kdy lidé přestali kočovat. Kočky nemají rády stěhovavý život, proto když lidé zůstávali déle na jednom místě, kočky se k nim začínali stahovat. Kočka byla velice oblíbená od pradávna. Již staří Egypťané kočku uctívali, dělali ji chrámy a pohřbívali ji s obřady. Od této oblíbenosti se ale ve středověku lidé odklonili a začali si kočku spojovat s čarodějnictvím a černou magií a začali kočku nenávidět a zabíjet.

V samotném tématu o Mainské mývalí kočce se zabývám na úplném začátku historií této kočky obecně. O různých legendách, které se tvořili při vývoji tohoto plemene. Dále historií v České republice. V roce 1989 byly dovezeny první Mainské mývalí kočky do České republiky, ale v této době nebyla asi populace v České republice uznaná a přijmout mezi sebe jiné plemeno než byla Perská dlouhosrstá kočka, tak si musely Mainské mývalí kočky počkat do roku 1995, kdy se dostali do širšího podvědomí lidem a začaly být více a více oblíbené. Dnes je to druhé nejoblíbenější plemeno u nás. Tyto kočky trápí dvě velice nepříjemné genetické nemoci. První z nich je srdeční choroba (HCM) a druhá je kyčelní dysplazie (DKK). Většina chovatelů v dnešní době nechává své kočky testovat na vrozenou srdeční chorobu. Mainská mývalí kočka se chová i pro účely zooterapie tzv. felinoterapie. Felinoterapii věnuji úplný konec mé bakalářské práce.

Klíčová slova: Mainská mývalí kočka, chov, plemeno, kočka, historie

Summary

Maine Coon cat is a relatively young breed, which is currently enjoying great popularity. In the first part of my bachelor work I present evolution of the felines, and history. I deal with the evolution from the very beginning before 50 million years ago during the Eocene, when they discovered the first predecessors of the felines to the present day.

Through history and domestication of cats brings me to the topic of the Maine Coon cat. The domestication of cats took place before 10-12,000 years ago, at a time when people stop to migration. Cats don't like a migratory life, because when people stay longer in one place, the cats started to live with them. The cat has been very popular since ancient times. The ancient Egyptians adored it, doing cat temples and buried her with ceremonies. But from this popularity in the middle ages people move away and started a cat's associate with witchcraft and black magic, and began to hate and kill a cat.

In the Maine Coon cat "I am at the very beginning of the history of this cat in General. About the different legends, which consisted in the development of this breed. In addition, the history of the Czech Republic. In 1989, were introduced the first Maine Coon to the Czech Republic, but at this time people in the Czech Republic wasn't to recognise and accept a different breed than the Persian longhair cat, so the Maine Coon had to wait until 1995, when they got into the wider awareness and people began to be more and more popular. Today it is the second most popular breed in the country. These cats plaguing two very unpleasant genetic diseases. The first of them is heart disease (HCM) and the second is the ??hip dysplasia?? (HD). Most breeders today keeps its test cats on congenital heart disease. Maine Coon cat acts for the purposes of zootherapy it means felinotherapy. Felinotherapy dedicated to the complete end of my bachelor work.

Keywords: The Maine coon cat, breeding, breed, cat, history

Obsah

1 Úvod.....	8
2 Cíl práce.....	9
3 Literární rešerše.....	10
3.1 Evoluce šelem.....	10
3.1.1 Původ šelem.....	10
3.1.2 Kočkovité šelmy v širším smyslu (<i>Feliformia</i>)	11
3.1.3 Kočkovité šelmy (<i>Felidae</i>)	12
3.2 Historie	14
3.2.1 Domestikace kočky.....	14
3.2.2 Historie kočky v Asii	15
3.2.3 Historie kočky v Evropě	15
3.3 Mainská mývalí kočka	18
3.3.1 Historie ve světě.....	18
3.3.2 Historie v české republice.....	19
3.3.3 Všeobecné informace o Mainské mývalí kočce	21
3.3.4 Vzhled mainské mývalí kočky.....	21
3.3.5 Zbarvení	23
3.3.6 Péče o srst	23
3.3.7 Povaha.....	24
3.3.8 Zvláštnosti.....	24
3.3.9 Zdraví.....	25
3.3.10 Cestování	25
3.4 Fyziologie a anatomie.....	26
3.4.1 Stavba těla.....	26
3.4.2 Hlava a kostra	27
3.4.3 Zrak	27
3.4.4 Chuť a čich.....	28
3.4.5 Sluch	28
3.4.6 Srst	28
3.4.7 Drápy	29
3.4.8 Vnitřní orgány.....	29
3.5 Nemoci a parazité.....	31
3.5.1 Infekční nemoci	31
3.5.2 Parazité.....	33
3.5.3 Srdce	36
3.6 Výstavy a FIFe.....	37
3.6.1 Kočka domácí chovatelským objektem	37

3.6.2	Výstavy	37
3.6.3	Kluby a asociace chovatelů koček	38
3.7	Felinoterapie	41
3.7.1	Felinoterapie v České republice.....	41
3.7.2	Účastníci felinoterapie	41
3.7.3	Mainská mývalí kočka ve felinoterapii.....	42
3.7.4	Výběr koček pro návštěvní službu.....	42
3.7.5	Metodika felinoterapie	42
3.7.6	Podmínky, pravidla a předpoklady praktikování felinoterapie.....	43
3.7.7	Kočka pracující v návštěvní službě	43
3.7.8	Indikace a cíle stanovované ve felinoterapii.....	43
4	Závěr.....	44
5	Seznam literatury	45

1 Úvod

Mainská mývalí kočka je největší plemeno kočky domácí na světě. Vzniklo ve státě Maine na severu USA. Toto plemeno má kolem sebe hodně legend, které se týkají jeho vzniku. Mainská mývalí kočka u nás nemá dlouhou tradici a trvalo dlouhou dobu, než se dostala lidem do podvědomí. Nyní je to v České republice druhé nejoblíbenější plemeno hned za Britskými krátkosrstými kočkami. Mainská mývalí kočka předběhla v oblíbenosti už i jinak velmi oblíbené Perské dlouhosrsté kočky. První Mainská mývalí kočka se dostala do České republiky v roce 1989, ale až v roce 1995 se o ní dozvědělo více lidí.

2 Cíl práce

Cílem mé práce bylo shromáždit informace a literární prameny o Mainské mývalí kočce. Jejího vzniku. Historii plemene ve světě a v České republice. Standard plemene a výhled chovu Mainské mývalí kočky do budoucna.

3 Literární rešerše

3.1 Evoluce šelem

Stejně jako všechny živé organismy je kočka domácí klasifikována podle říše, kmene, třídy, řádu, čeledi, rodu a druhu, do níž náleží. Kočky domácí mají dobře rozlišený tvar. Pokud jde o růst, jsou schopni se pohybovat samostatně, mají smyslovou a nervovou soustavu, která jim umožní reagovat rychle na podněty z okolí (Magitti, 1993).

3.1.1 Původ šelem

Před miliony let obývaly zemi mnohé druhy kočkám podobných živočichů, které byly mnohem mohutnější a dravější než kterákoliv dnešní šelma. Kočky jsou vrcholem vývoje šelem, ale mezi předky dnešních koček byla zvířata docela malá a primitivní. První předchůdce čeledi kočkovitých pochází z eocénu, z doby asi před 50 miliony let. Od té doby se vyvinuly všechny druhy malých i velkých koček, lev i kočka domácí, které žijí dnes. Některé linie však již vyhynuly, např. šavlozubí *Machairoditi*, nazývaní tak podle obrovských špičáků, jimiž zabíjeli svou kořist. Jako mezi dnes žijícími kočkami, najdeme i mezi šavlozubými obrovské i drobné druhy. Nejznámější z nich je rod *Smilodon* (Clutton-Brocková, 1988). Na počátku svého vývoje během eocénu se zástupci pravých šelem vyskytovali ve dvou čeledích *Viverravidae* a *Miacidae*. Byly to malé, vzájemně podobné šelmy velikosti kuny, jejich plantigrádní končetiny byly výhodné při pohybu na měkké pralesní půdě a na stromech. Zkamenělé zbytky svědčí o tom, že v třetihorním paleocénu, tj. přibližně před 160 miliony let, žila skupina savců, tzv. prašelem (kreodontů), z nich se později vytvořilo několik vývojových větví; jedna z nich směřovala k dnešním šelmám. Z eocénu, tj. z doby asi před 65 - 75 milióny let, se zachovaly poměrně dobré kosterní zbytky už specializované šelmy, odborně nazývané Miacis (Pintera, 1989). Na sklonku eocénu byli miacidi hojnější, právě z nich se vyvinuly všechny vývojové větve moderních či pravých šelem. Z tohoto prapředka se pak vyvinuly čtyři hlavní skupiny šelem: šelmy kočkovité, psovité, kunovité a hyenovité. Dalším vývojem se pak kočkovité šelmy rozdělily na dva nezávislé směry v důsledku odtržení evropsko-asijského kontinentu od kontinentu amerického. Stalo se to přibližně v třetihorním oligocénu. Při tomto oddělení (trvalo asi 40

milionů let) docházelo k značnému odlišování šelem na obou kontinentech. Přiblížení obou kontinentů v oblasti Beringovi úžiny pak nastalo až na konci třetihor v pliocénu; to už byly hlavní druhy kočkovitých šelem dokonale vyvinuty a specializovány. Tím lze vysvětlit, proč americký kontinent hostí prakticky zcela jiné druhy kočkovitých šelem, než jako žijí na našem kontinentu (Pintera, 1989). Tento rychlý rozvoj probíhal od počátku oligocénu souběžně s ústupem dosavadních „predátorů starších třetihor“ kreodontů. Je velmi pravděpodobné, že se silnou konkurencí pravých šelem souvisela jejich smyslová převaha (Fejfar, 2005).

3.1.2 Kočkovité šelmy v širším smyslu (*Feliformia*)

Pokročilejší a více specializovaný podřád paradoxně vybavený konzervativním sluchovým ústrojím. Podle charakteristického chrupu mají jeho zástupci dvě odlišné potravní specializace:

1. Hyenovité šelmy (*Hyanidae*), mají masivní zuby – kuželovité třeňáky adaptované pro drcení kostí (osteofágie) a jedinou dvojicí stoliček se „stříhavou“ funkcí.
2. Vlastní kočkovité šelmy (*Felidae*), (dnes 5-14 druhů), mají naopak třeňáky početně redukované a úzké a typickou dvojicí trháků se samobrusnou sklovinovou hranou pro „stříhání“ masa a šlach; silné tesáky zaručují pevné uchopení kořisti.
3. Cibetkovité šelmy (*Vivveridae*), jsou výchozí skupinou pro hyenovité během miocénu. Patří k nim čeledi: cibetkovité a promykovité. Promykovité šelmy mají nesourodý (polyfyletický) původ. Cibetkovité a promykovité jsou menší šelmy Eurasie a Afriky. Významnou kapitolou ve vývoji šelem je výskyt endemických cibetkovitých šelem na ostrově Madagaskaru (Fejfar, 2005).

3.1.3 Kočkovité šelmy (*Felidae*)

Miacis

Tento živočich je jedním z nejstarších předků kočičí rodiny. Vypadal podobně jako dnešní kuna lesní, jen měl o něco delší nohy s pohyblivými prsty. Žil pravděpodobně v tropických lesích v eocénu, asi před 50 miliony let. Zkamenělé zbytky *Miacise* se našly v Německu (Clutton-Brocková, 1988).

Kočkovité šelmy (*Felidae*) se vyznačují značně zkrácenou preorbitální částí lebky. Vznikly nepochybně spolu s čeledí *Nimravidae* ve spodním oligocénu ze společného základu, kterým byla čeleď *Viverravidae* (Roček, 2002). Kočka domácí (*Felis catus*) patří vedle psa a drůbeže k nejstarším domácím zvířatům. Všechny dnes žijící kočky mají polyfyletický původ, tj. nevyvinuly se z jedné prakočky, ale před mnoha tisíci lety vznikaly na několika místech na zemi a na jejich vzniku se podílelo více vývojových forem (Pintera, 1989). Rod *Nimravus* byl zřejmě základem, z něhož vznikli známí „šavlozubí tygři“, reprezentovaní např. rody *Hoplophoneus* a *Dinictis*. Podobně, i když v mnohem pozdější době, měli prodloužené špičáky „šavlozubí tygři“ z pliocénu a pleistocénu. Ti však patřili již do čeledi *Felidae*; jsou reprezentovaní známými rody *Smilodon*, ale i dalšími, např. *Meganthereon* a *Homotherium*. Také poslední z těchto typických pleistocenních savců vymřel před začátkem holocénu (Roček, 2002). Vlastní kočkovité šelmy jsou protikladem psovitých šelem: mají obecně silně redukovaný chrup a zkrácenou obličejovou část lebky. Představují tak nejvyšší úroveň specializace šelem a jsou tedy v závěrečné fázi svého vývoje. Vývoj se započal již během středního oligocénu eurasijským rodem *Stenogale*, rozšířeným ještě ve spodním miocénu. Základ pro vývoj dnešních kočkovitých představuje oligocenní až spodnomiocenní rod *Proailurus* následovaný ve středním miocénu větším a více specializovaným rodem *Pseudaelurus* a v závěru miocénu dvojicí rodů *Stenailurus* a *Metailurus*. V této vývojové řadě sledujeme zejména prodlužování a zužování horních tesáků. Dnešní rod *Felis* se v Evropě objevuje v závěru miocénu a o něco později, v pliocénu přibližně před 4 miliony let, je doložen rod rýsa *Lynx*. Je tedy pravděpodobné, že oba rody malých koček *Felis* a *Lynx* se vyvinuly v mladších třetihorách Evropy. Ze studia kostry končetin ve zmíněné řadě lze usuzovat, že tyto šelmy byly zpočátku (rod *Proailurus*) krátkonohé a ploskochodné (platigrádní), pravděpodobně schopné lézt po stromech. Dobře doložené kosti rodu *Pseudaelurus* prozrazují přechod k prstochodému pohybu, končetiny jsou však stále relativně krátké, ale mají již zatahovací (retraktilní) drápy. I zde je schopnost šplhat pravděpodobná.

Proporce končetin odpovídají druhu pumy (*Felis concolor*). Svrchnomiocenní doklady rodu *Felis* cca před 7 miliony let odpovídají již v podstatě obrazu dnešní malé kočky. Během mladšího kenozoika vyvinuly kočkovité šelmy opakovaně několik samostatných linií tzv. šavlozubých šelem se společnými adaptivními znaky: dýkovitými, bočně oploštělými horními tesáky v kombinaci se zmenšením spodních tesáků (Fejfar, 2005). Pár domácích koček z kterékoliv části světa se může úspěšně rozmnožit, což znamená, že patří k jedinému druhu, který se vyvinul ze společného předka (Rixon, 2008).

Specializované masožravé šelmy se sníženým počtem zubů (nejvýš 30) po redukci zadních stoliček. Mají zkrácenou obličejovou část lebky, velké oči a obvykle drápy zatažitelné do pochev. Špičáky a drápy na předních nohách jsou velmi ostré. Kořist štvou jen velmi krátce, pak ji skokem povalí a rdousí nebo zakousnou. Obvykle loví individuálně. Celkem 40 druhů, u nás dva. Rod Kočka (*Felis*) je typickým představitelem tzv. malých koček, anatomicky i chováním odlišných od tzv. velkých koček. Na Slovensku dosud žije ohrožená kočka divoká (*Felis silvestris*), u nás vymizela (Zima, 2007).

Člověk choval a chová mnoho živočišných druhů, jež většinou nelze považovat za domácí zvířata. Obvykle se za domácí označují jen ty formy, které jsou nejen po řadu generací chovány v zajetí, ale je u nich zároveň prováděn cílevědomý umělý výběr, aby se vyšlechtily a stabilizovaly požadované znaky a vlastnosti. Důsledkem tohoto procesu domestikace jsou změny v genofondu původního druhu, které se projevují v posunech frekvencí jednotlivých alel a zpravidla také celkovým zúžením genetické proměnlivosti. Původ kočky domácí není úplně jasný. Nesporné je, že vznikla z okruhu forem blízce příbuzných kočce divoké (*Felis silvestris*), které jsou hodnoceny někdy jako poddruhy, jindy jako samostatné druhy.

Zdomácnění nastalo zřejmě nezávisle v Přední Asii (odkud se dostala do Egypta), v Indii a možná i dalších oblastech. Kromě vysloveně okrasných plemen si kočka podržela způsob života podobný divokému předku. Uvolnění přírodního výběru vedlo v chovu k manifestaci nejrozumnějších alel podmiňujících zbarvení srsti. Z ekologického hlediska je zajímavé, že chov kočky jako predátora škodlivých hlodavců byl asi nejstarší formou biologického boje člověka proti škůdcům (Zima, 2007).

3.2 Historie

3.2.1 Domestikace kočky

Počátky domestikace kočky kladou historici do doby před 10 až 12 000 lety, tedy od doby, kdy člověk přestal kočovat. Kočovný způsob života kočky nesnášejí, ale když člověk začal žít na jednom místě, kočky se začaly vyskytovat v okolí jejich obydlí, kde bylo snazší nalézt nějakou potravu. Toto zpočátku zcela volné společenství se začalo postupně měnit. Lidé kočky pomalu ochočovali a později se začali zabývat jejich chovem. Biologové se víceméně shodují na tom, že přímým předchůdcem kočky domácí je kočka plavá (*Felis lybica*). Tato kočka žila v polopouštních oblastech Egypta, který je obecně považován za místo, kde poprvé došlo k ochočování koček a kde byly položeny základy chovu těchto miniaturních šelem (Říhová, 1999). Většina odborníků se dnes shoduje v názoru, že k domestikaci kočky došlo v údolí Nilu v Egyptě z kočky plavé, takže kočka domácí je společníkem člověka více než 6 000 let (Vařejčko, 1984). Domestikace kočky probíhala pravděpodobně nejdříve na Blízkém východě a druh, který stál na samém počátku, byla téměř jistě kočka plavá z Afriky. Je to malé zvířátko zbarvením podobné dnešním žíhaným kočkám. Mnoho kočičích lebek nalezených v pravěkých egyptských hrobkách se podobá lebce kočky plavé a pouze malá část odpovídá spíše kočce bažinné. Zdá se, že staří Egyptané si ochočovali oba druhy afrických divokých koček, ale kočka plavá byla oblíbenější a nejspíš i pro zdomácnění vhodnější (Rixon, 2008). V Egyptě bylo nalezeno mnoho důkazů o domestikaci kočky – mumie i různé umělecké ztvárnění kočky v podobě sošek a fresek. Tyto důkazy soužití koček s lidmi jsou staré asi 6 000 let. Přesto, že k domestikaci velmi pravděpodobně došlo současně i v jiných oblastech světa (Asie), Egypt je stále považován za kolébku jejich chovu (Říhová, 1999). Zda přišla kočka za člověkem, nebo člověk za kočkou, to dnes nelze přesněji určit, ale dá se předpokládat, že to byla spíše potřeba člověka než kočky (Vařejčko, 1984).

Kočka byla ve své době jediným a bezkonkurenčním hubitelem hlodavců, kteří plenili sýpky s obilím, a tak měla pro Egyptany téměř životní význam (Říhová, 1999). V Egyptě se kočka těšila neobvyklé popularitě. Byla uctívána, pěstoval se zde kult kočky. Někteří bohové na sebe dokonce brali kočičí podobu, jako třeba bohyně plodnosti Bastet nebo bůh slunce Ra. Toto zbožnění mělo velmi praktický základ (Rixon, 2008). Za zabití kočky byl tehdy viník trestán smrtí, nejčastěji ukamenováním a za ublížení kočce těžkými tělesnými tresty, jako např. useknutím prstům nebo celé ruky. Zhynutí kočky bylo doprovázeno všeobecným

smutkem v domě, při kterém si jeho obyvatelé stříhali vlasy a prováděli složitý smuteční obřad. Mrtvé kočky se balzamovaly a ukládaly do hrobek, takže ve starých egyptských chrámech a v jejich blízkosti se nacházejí ve velkém množství kočičí mumie, jež v hrobkách faraónů dosahují několika tisíců (Vařejčko, 1984).

3.2.2 Historie kočky v Asii

Zvyk chovat kočky se pomalu šířil do různých zemí blízkého východu. V listině z roku 1 000 př. n. l., psané sanskrtem, je zmiňována domácí kočka a také indické eposy (Ramajána a Mahabharáta) z roku 500 př. n. l.. Obsahují povídky o kočkách. Indové v té době uctívali kočičí bohyni mateřství Sasti a Indové byli po desetiletí povinni zajišťovat krmení alespoň pro jednu kočku. Do Číny se kočka dostala kolem roku 400 n. l. a v roce 595 n. l. se objevuje zmínka, že císař byl obdařen kočičí duší. Ve 12. století bohatí Číňané chovali žlutobílé kočky známé jako „lví kočky“, které byly jako domácí mazlíčkové vysoko ceněny. Lov hlodavců převzaly dlouhosrsté kočky a na pouličních trzích se kočky prodávaly. Z Číny se kočky dostaly do Japonska za císaře Ichi-jo, který žil v letech 986-1 011. Uvádí se, že v desátém dni pátého měsíce porodila císařova bílá kočka pět bílých koťat a bylo nařízeno, aby se s nimi zacházelo stejně starostlivě jako s císařskými syny. V Japonské literatuře nejdeme mnoho zmínek a pověstí o kočkách. Nejvýznamnější je *Manekineko*, naslouchající nebo mávající kočka, která se objevuje na ozdobách a přívěscích dodnes (Rixon, 2008).

3.2.3 Historie kočky v Evropě

Teprve krátce před počátkem našeho letopočtu se dostala kočka jako domácí zvíře do Říše římské a podle Plutarcha až v jeho prvním století dále do Evropy. V 11. století byla kočka domácí rozšířena po celé Evropě a z posvátného zvířete Egyptanů se stala zvířetem užitkovým, používaným především k hubení škodlivých hlodavců, kde nahradila do té doby používanou lasičku a fretku. Do našich zemí přišla kočka domácí se slovanskými věrozvěsty z Byzance, především na Moravu a jižní Slovensko, odkud se rozšířila dále do Čech (Vařejčko, 1984).

V Anglii měla kočka v 10. století takovou hodnotu, že její krádež nebo zabití se trestalo i smrtí, ale v jiných zemích (např. ve Francii) byla ve stejné době považována za zvíře

strašidelné a čarovné. Velmi často byly osoby chovající především černé, ale někdy i celobílé kočky obviňovány ze spojení s ďáblem a z čarodějnictví. Mnohé z nich byly ve středověku zaživa upáleny i se svými kočkami. Proto často vidíme na starých obrazech a dobových rytinách kočku zachycenou ve společnosti čarodějnic, kouzelníků a věštců, nebo je v této či podobné souvislosti uváděna v pohádkách a lidových zkázkách a příslovích, z nichž některá přetrvala až do dnešní doby, i když jde o dávno překonané a vyvrácené pověry. Na druhé straně krása a elegance kočky vedly k vytvoření nových rčení, kdy např. krása ženy je přirovnávána ke kočičí graciéznosti. A tak se měnil názor na kočku i vztahy lidí k ní. (Vařejčko, 1984).

Dokonce ještě koncem 19. století věřili baskičtí zemědělci, že se čarodějnice zjevují v podobě černých koček, které byly velice obávané (Rixon, 2008). V mnoha evropských zemích bylo mnoho koček ubito krutými způsoby, hlavně ve středověku, kdy je spojovali s čarodějnictvím. Na druhé straně ve východních oblastech Asie, zejména v Barmě, lidé věřili, že mají magické schopnosti, které užívají k dobrému. Na moři měly také dobrou pověst nejen proto, že lovily krysy na palubě lodi, ale protože mnozí námořníci věřili, že dovedou předpovídat bouře (Clutton-Brocková, 1988).

O rozšíření koček do jiných oblastí světa se značnou měrou zasloužili mořeplavci, kteří vozili na svých lodích kočky za účelem ochrany zásob potravin. Tak se dostaly první domestikované kočky také do Evropy, kde patrně došlo ke křížení s původní divokou kočkou (*Felis sylvestris*) a vlivem povětrnostních podmínek se vyvinuly různé tělesné typy i typy srsti koček (Říhová, 1999). Mohutné a odolné mainské mývalí kočky byly v Americe původně chovány jako kočky pracovní. Dnes je to velmi oblíbené a atraktivní výstavní plemeno (Alderton, 1992). Protože se jedná o zvíře velmi pohledné, na konci minulého století se začaly pořádat výstavy koček, na nichž byla předváděna krása jednotlivých exemplářů a srovnáván vzhled různých koček. Kočky se začaly dovážet z různých koutů světa, byly tříděny podle zbarvení srsti a tělesné stavby a tím byl dán základ chovu různých plemen tam, kde chyběly informace o původu některých zvláštních druhů koček, nastoupila fantazie a dala vzniknout mnoha legendám o vzniku některých plemen. Za přibližně 120 let, kdy existuje organizovaný chov koček, vzniklo kolem šedesáti plemen. Je to domácí zvíře s velkou budoucností, jehož chov se obdivuhodně rozrůstá. V tradiční chovatelské velmoci Velké Británii dnes počet chovaných koček již převyšuje počet psů. Vývoj v mnoha zemích nasvědčuje tomu, že tato tendence má obecný charakter (Říhová, 1999).

Pověry o kočkách přežívají až do dnešní doby. V anglickém hrabství Cornwall například mají lidé dodnes ve zvyku pokřížovat si špičku boty, kdykoliv zahlédnou černou kočku. Ke konci 19. století doznal názor na chov domácích zvířat jako společníků lidí výrazných změn, rostoucí obliba zvířat vedla ke zvýšenému důrazu na selektivní chov a tedy pěstování zvláštních plemen s výraznými společnými znaky (Alderton, 1992).

3.3 Mainská mývalí kočka

3.3.1 Historie ve světě

Existuje mnoho mýtů obklopující mainské mývalí kočky, speciálně s ohledem na jejich původ. Mýty jsou pravděpodobně zajímavější než pravda, tak mýty o jejich vzniku stále přetrvávají (Daly, 2006).

Původ mainských mývalích koček musíme hledat na severu amerického kontinentu ve státě Maine, kde jsou tyto kočky známy již více než 120 let (Říhová, 1995). Je jedním z nejstarších přírodních plemen v Severní Americe. Kdysi byla pokládána za důsledek páření mezi zdivočelými domácími kočkami a mývaly, což jí dalo druhé jméno, ale dnes je jasné, že je to biologicky nemožné. Dodnes se tvrdí, že mainská mývalí (v originále maine coon) má své jméno podle anglického označení pro mývala (angl. Raccoon) (Born, 2011).

Podle jiné pověsti poslala Marie Antoinetta při plánování útěku z revoluční Francie své domácí mazlíčky do Maine, aby tu na ni čekaly, než najde sobě i jim nový domov.

V současné době jsou znalci koček přesvědčeni, že dlouhosrsté kočky včetně angory byly dovezeny do přístavních měst námořníky, kteří sem připlouvali za obchodem, a pak se křížily s místními domácími kočkami (Born, 2011).

Existuje ale také jiné vysvětlení. Podle něj se námořní kapitán Thomas Coon před pár stoletími plavil do Ameriky a na palubě měl dlouhosrsté lodní kočky. V oněch dobách trvalo nejméně dva týdny, než se podařilo nějakou loď vyložit a znovu naložit. Po celou tu dobu se mohli lodní kocouři kapitána Coona těšit s kočičími kráskami z přístavu. Svá přítulná zvířata prý měl ve velké oblibě, a proto se nikdy nevydal zpátky do vlasti bez nich. Návštěva Coonových kocourů ovšem většinou nezůstala bez následků. Když se pak po několika týdnech v pelíšku nejedné přístavní kočky objevilo huňaté koťátko, říkali lidé: „podívej, Coonova kočička!“ (Born, 2011).

Během generací vedlo toto křížení ke vzniku velkého a úhledného amerického plemene, jak ho známe dnes. Žíhaná mainská mývalí kočka zvítězila na výstavě pořádané v Madison Square Garden v roce 1895. Po dovezení módnějších a nápadnějších plemen z Evropy na přelomu století však obliba mainské kočky poklesla. Ačkoliv se plemeni nějakou dobu dařilo pro svou nenáročnost, trvalo až do roku 1953 než vznikl Ústřední klub chovatelů mainské mývalí kočky, který ho začal propagovat. V roce 1967 přijaly některé americké organizace standard plemene. V roce 1976 byla založena Společnost na záchranu mainské mývalí kočky

a CFA uznala plemeno na šampionátech (Rixon, 2008). V roce 2009 byla Mainská mývalí kočka 3. nejpopulárnější plemeno v kočičí chovatelské asociaci (cat Fancier's Association CFA). CFA je největší registr koček (Mattern, Maine Coon Cats, 2011).

Ale ať už se na vzniku mainské mývalí kočky podílelo jakékoli dlouhosrsté plemeno, později trávila svůj život ve skromných boudách traperů, chytala myši na farmách a úspěšně přežívala na zaprášených ulicích „divokého západu“. Přírozenou selekcí tak vznikla robustní, svalnatá kočka vybavená všemi potřebnými instinkty samostatné lovkyně (Born, 2011).

Patří k nejstarším plemenům, která vznikala postupem času přirozeným způsobem. Toto majestátní plemeno má svůj původ na farmách severovýchodní části Spojených států a Kanady. Americká CFA plemeno Maine Coon uznala v roce 1976, celosvětová FIFe až v roce 1983. Je jen dobře, že si tito nádherní jedinci našli cestu i k nám (Gorgoň, 2011). V současné době je jedním z nejoblíbenějších plemen v Severní Americe (Mattern, 2001).

3.3.2 Historie v České republice

První mainské kočky přivezla do Čech paní Božena Reslová z Prahy, pozdější prezidentka české odbočky světové felinologické organizace WCF, v březnu roku 1989. Pocházely z chovných linií paní Ingeborg Jungové, prezidentky I. IMCCC. Kocour Henry Beau Chat of Charmingcat a kočička Ascheru Cat of Zippora byli k vidění na MVUK Gottwaldov 1989. Oba tehdy obdrželi tituly CAC (Gorgoň, 2011).

Česká plemenná kniha koček při ČSCH v roce 1991 zaregistrovala 13 odchovů a pět importovaných zvířat. Doba ještě asi nebyla zralá a česká chovatelská veřejnost byla tehdy zahleděna pouze do chovu perských koček. Mainské mývalí kočky se tenkrát ještě neprosadily. Na českých mezinárodních výstavách se objevovaly sporadicky. V katalogích se vyskytovala jména koček: Delia v. d. Golden Stadt (Kozáková), Agata Atokat (Vondráček), Anette Rea Silvia (Hypšová), Apollón Rea Silvia (Pfeiferová), Galius Corason (Reslová). V seznamu krycích kocourů z roku 1993 figurovalo pouze jméno Adam Rea Silvia (MCO n 22) Pavla Schimmerleho z Veverské Bitýšky. Obrovskou reklamou pro toto nádherné plemeno byla Mezinárodní výstava ušlechtilých koček Vyškov 92, kterou uspořádala brněnská organizace chovatelů koček. „Svobodné“ Československo a velké množství zahraničních posuzovatelů (12) přilákalo téměř třicet chovatelů mainských mývalích koček z Rakouska, Německa, Dánska a Švýcarska (Gorgoň, 2011).

3.3.2.1 Druhý start

Je zajímavé, že již několik roků možnosti volného cestování, svobodného výběru informací, vidění věcí na vlastní oči a určitého pobožení ekonomických mantinelů a finančních možností jednotlivců posouvá myšlení mnoha pružným lidem. To platí také v chovatelství, konkrétně i v chovu koček.

V roce 1995 dovezl do Čech pan Eric Reijers, Holanďan žijící a pracující v Brně, stříbřitá mainská mývalí koťata. Kočička Shanna's Isna Martin's Magic okamžitě zvítězila na 6. MVUK v Liberci (září 1995) a získala titul nejlepšího mláděte ve věku 6-10 měsíců.

Kocourek Shanna's Don Giovanni se stal v dubnu v Bratislavě BIS a BOB II (Gorgoň, 2011).

V roce 1996 Česká plemenná kniha koček ČSCH zaregistrovala tři importy. První byla kočka z Rakouska, modře mramorovaná s bílou Bascia di Sidonia (Matlasovi) a dále z Nizozemí Samantha-Cissy Shanna's (Kociánová) a Amutik-Lucita Shanna's (Mudr. Malíř).

V chovatelské stanici Pendragon pana Reijerse se již také narodila první koťata, kocourek Kickapoo (Matlasovi) a kočičky Kiss me kate (Filčík) a Kimberlite (Rechová) (Gorgoň, 2011).

Opravdovým přelomem v chovu mainských mývalích koček byl pro českou felinologii rok 1997. Byla přivezena další zvířata: černě tečkovaná Guldakse's Yumma z Dánska (Tarabini), černě mramorovaný Dioniso Olompicoon (Tarabini) a české chovatelské stanice Skleněná zahrada (Kociánová), od Vajgaru (Matlasovi) a Sabya (Tarabini) odchovaly svoje první koťata (Gorgoň, 2011).

O mainské mývalí kočky je v České republice velký zájem. V počtu vydávaných rodokmenů jsou po britských kočkách již na druhém místě, předstihly i dlouhodobě nejoblíbenější kočky perské. Neustálý růst zájmu dokladuje Česká plemenná kniha koček ČSCH. Ta vydala v roce 1998 18 rodokmenů, v roce 2001 to bylo 89 přírůstků (narozených koťat a importů), v roce 2002 již téměř 180 rodokmenů a v roce 2006 dokonce 748 průkazů o původu. Raketový nárůst pokračuje – rok 2007 (847 rodokmenů), rok 2008 (961 rodokmenů), rok 2009 (dokonce 1021 rodokmenů) (Gorgoň, 2011).

Čeští chovatelé jsou zkušení, mají cit na zvířata, mohou se pyšnit i estetickým viděním. Velké procento dovezených zvířat z chovatelsky vyspělých zemí Evropy splňuje ty nejvyšší nároky jak pro výstavy, tak i pro plemenitbu. Důkazem toho jsou krásná zvířata na našich mezinárodních výstavách (Gorgoň, 2011).

I když chov mainských mývalích koček není jednoduchou záležitostí a pořizovací cena kvalitních a chovně perspektivních jedinců není tak nízká, chovatelská základna těchto

„něžných obrů“ se stále rozšiřuje. Nejznámějšími chovatelskými stanicemi v Čechách jsou: Axis star (Choulíková), of Beyrouth (El Khaled), Maine Treasures (Křížková), Mellow Goliath (Otradovská), Sabya (Tarabini), Sante D'Orsy (Zemanová), of Shaggy Jewel (Špotáková), od Vajgaru (Matlasovi), of Vingilot a mnohé jiné (Gorgoň, 2011).

3.3.3 Všeobecné informace o Mainské mývalí kočce

Toto americké národní plemeno je v současnosti obrem mezi kočkami. Je to největší plemeno koček, kocouři mohou vážit až 9 kilogramů (Říhová, 1999). Samice váží obvykle mezi 6 - 8 kilogramy. Dospívají a dorůstají okolo 3 let. Ostatní plemena koček kolem 1 roku. Jsou velice hravé a i v dospělosti si dokáží hrát jako malá koťata (Mattern, 2001). Momentálně je to druhé nejoblíbenější plemeno kočky v USA (Kallen, 1996). V roce 1895 vyhrála první cenu v soutěži „Best in show“ na výstavě v New Yorku (Britton, 2011). Drsné klimatické podmínky daly vzniknout kočkám robustním a odolným, jejichž srst je spolehlivě chrání proti zimě a vlhkosti. Tyto kočky, které desítky let fungovaly ve své vlasti jako kočky pracovní (jejich práce spočívala v hubení hlodavců), v současné době prožívají období velké obliby a můžeme je označit jako módní plemeno (Říhová, Chováme kočky, 1999). Mainská mývalí kočka je plemeno, které vzniklo přirozeně v drsném klimatu severovýchodu Spojených států. Tato polodlouhosrstá kočka se často vyskytovala ve státě Maine. Maine je mimořádně lesnatou oblastí, která se vyznačuje horkým létem (nad 25° Celsia) a velmi chladnou zimou (běžně 25° Celsia pod nulou). Kočky byly díky své srsti velmi dobře připraveny na tamní mrazy. Jejich dlouhá krycí srst je chráněna tukovým filmem, a proto odpuzuje vodu. V zimě vytváří skvěle hřející podsadu. Další výhodou jsou chomáčky chlupů mezi prsty, takzvané sněžnice (Born, 2011). Mainské mývalí kočky dospívají pomaleji než jiná plemena. Kočky vstoupí za zenit svého života přibližně ve věku 12 let. Mezi seniory se řadí od 10 – 14 let (Andržová, 2005).

3.3.4 Vzhled Mainské mývalí kočky

Tělo mainských mývalích koček je robustní, protáhlé, s hranatými obrysy. Končetiny jsou středně vysoké, silné, s mohutnými kulatými tlapkami (Říhová, 1999). Počet drápků na packách byl možná ze všech problému při utváření standardu nejkontroverznější. Mainská mývalí kočka je polydaktilní díky genetické mutaci, která se hojně vyskytuje na severovýchodě USA (House, 2002). Ocas je dlouhý, huňatý. Velmi typická je jejich hlava. Je

středně dlouhá. Profil je prohnutý. Lícni kosti jsou výrazné (Říhová, 1999). Dominantou hlavy je silná brada umístěná v přímce s horním rtem a nosem. Z profilu by měla působit hranatě a tvořit pravý úhel. Oči mohou být zelené, zlaté, modré nebo nestejně zbarvené jako u bílých koček. Jsou velké, zaoblené a umístěné šikmo k nosu a základně uší. Všechny obličejové prvky by měly tvořit harmonický celek (Andržová, 2005). Srst je polodlouhá, hustá, s bohatou podsadou, kterou překrývají silné, hladké krycí chlupy. Mainské mývalí kočky mají přátelskou, snášenlivou povahu, jsou hravé a hravost si uchovávají i ve vyšším věku. Jejich hlas je překvapivě tichý a jemný v porovnání s jejich mohutností. V létě je srst dosti krátká s minimální podsadou. V době línání je nutné věnovat jí větší péči (Říhová, 1999).

Základní vlastnosti Mainské mývalí kočky

Kategorie: dlouhosrstá

Celková stavba: střední až velká

Srst: hustá a huňatá s hedvábnou texturou. Krátká na hlavě, ramenou a nohou, postupně delší podél hřebu a na bocích, huňatá na zadních nohou a břiše. Plný límec.

Hlava: středně velká s hranatým obrysem, s mírně projmutým profilem, klenutým čelem a vysokými, výraznými lícními kostmi.

Nos: středně dlouhý

Brada: pevná, kolmo posazená k nosu a hornímu pysku.

Oči: velké, lehce oválné, ale ne mandlové. Posazené mírně šikmo, takže směřují k vnějšímu okraji boltce.

Boltce: velké široké u základny, přiměřeně zašpičatělé, s dlouhými chlupy, posazené vysoko na hlavě, ale přiměřeně od sebe.

Tělo: protáhlé s pevnou kostrou, velkým rámcem a dobrými proporcemi, svalnaté a se širokou hrudí. Kocouři jsou větší než kočky.

Nohy: středně dlouhé.

Tlapky: velké, okrouhlé a s chlupy mezi prsty.

Ocas: dlouhý nejméně jako tělo od kohoutku po kořen ocasu, široký u kořene a zužující se ke konci, plně osrstěný, se splývavými chlupy.

Mezi zbarvením srsti a očí není přímá vazba, i když za žádoucí jsou považovány zářivé barvy očí. Je povolen libovolný rozsah bílé barvy (Rixon, 2008).

3.3.5 Zbarvení

Mainská mývalí kočka je chována v přírodních barvách, které se vyskytují i u obyčejných domácích koček. Existují kočky jednobarevné i s kresbou, stříbřité i dvojbarevné (Born, 2011). Zvláště oblíbené jsou klasické variety tabby ve všech barvách. Nádherná black tabby zaujme zvláště svými kontrastními odznaky a je mimořádně hezkou kočkou pro každého milovníka těchto zvířat. Ale také červeně tygrování jedinci vyzařují kouzlo divoké šelmy. Nepovolují se barvy čokoládová, skořicová, lilová a barvy s odznaky, protože tyto barvy se nevyskytují v přirozených populacích těchto koček a svědčily by o nežádoucím přimísení jiných plemen (Říhová, 1999). Ať už je jednobarevná nebo hraje barvami, mainská mývalí kočka je nezaměnitelná a nepřehlédnutelná. Byla, je a bude lvem salonů, který klame svým divokým vzezřením. Co se barev týče, zvláště často se setkáváme s mainskými mývalími kočkami v barvě černé nebo hnědé tabby, což je v lesích nejlepší krycí zbarvení. Již v roce 1895 získala mainská mývalí kočka v Madison Square Garden v New Yorku cenu jako nejlepší kočka výstavy. Později však bohužel upadlo toto nové plemeno opět v zapomnění. Chovatelé se tehdy raději zabývali exotickými plemeny, jako byly siamské kočky. Huňaté farmářské kočky je příliš nezajímaly, a ty se proto mohly dále nerušeně vyvíjet jako lovkyně myši a potkanů. Teprve o půl století později se několika chovatelům z Maine podařilo dostat toto plemeno opět na výsluní. Založili „Central Maine Coon Club“. V počátcích se uplatňovala mimořádně typická zvířata ze zemědělských usedlostí, právě ta se stala základem chovu. V roce 1976 byla mainská mývalí kočka konečně uznána jako plemeno poslední velkou zastřešující organizaci USA. Když pak byla v roce 1986 zvolena za národní kočku státu Maine, zájem o ni vzrostl, a to nejenom v Americe. Obyvatelé Maine jsou na svou slavnou kočičí krásku, která v uplynulých 25 letech dobyla svět, obzvláště hrdí. V Americe ji láskyplně označují Gentle Giant (něžný obr) (Born, 2011). Oči Mainských mývalích koček mohou být také odlišně zbarveny. Některé bílé Mainské mývalí kočky mají obě oči modré. Ostatní mívají například jedno modré a druhé žluté nebo zelené (White, 2011).

3.3.6 Péče o srst

Hedvábná srst mainských mývalích koček je výrazně delší na slabinách a na spodní straně ocasu. Ačkoliv naše bytové kočky už nejsou vystaveny výkyvům ročních období, přesto mají mainské mývalí kočky v létě výrazně kratší srst než v zimě. Bez extrémního chladu se u nich vyvíjí méně podsady a jejich srst proto není příliš náročná na péči. Většinou stačí vyčesat je

jednou týdně, ovšem na jaře, v době línání, musí majitel po kartáči sáhnout častěji (Born, 2011).

3.3.7 Povaha

Příznivci mainské mývalí kočky ji považují za ideálního domácího mazlíčka. Je to kočka s povahou extroverta, velmi hravá a zvědavá, která se často ráda učí různé kousky. Trvá až tři nebo čtyři roky, než dosáhne plné velikosti a proporcí a dospívá velmi pomalu. Ačkoliv má dlouhou splývavou srst, málokdy se jí zacuchává a stačí ji jen občas pročesat hřebenem (Born, 2011).

Ve srovnání s podobnými plemeny, například norskou lesní nebo sibiřskou kočkou, je mainská mývalí spíše klidnější. Je velmi společenská a dobře si rozumí nejen s příslušnicemi svého druhu, ale většinou také se psy a dalšími zvířecími spolubydlícími (Born, 2011). I když se mainská mývalí kočka orientuje na lidi, není na nich příliš závislá tak, jako třeba siamská kočka. Není z těch, které neustále vyhledávají pozornost. Většina koček zůstane ležet někde opodál, ale blízko svých lidí. Je to kočka, která Vás bude následovat z místnosti do místnosti, která na Vás bude čekat před zavřenými dveřmi, než se objevíte (Andržová, 2005). Mainská mývalí kočka je mohutné plemeno s hranatým obrysem hlavy a velkýma ušima, širokým hrudníkem, silnou kostrou, dlouhým, silně osvaleným hranatým tělem a dlouhým vlajícím ocasem. Dobrý svalový tonus a pevnost dávají této kočce výraz síly a robustnosti. Mainská mývalí kočka má být vždy harmonická, proporcionální a v dobré fyzické a pochopitelně i psychické kondici. Při laickém hodnocení i při odborném posuzování se musí zohledňovat, že kočky jsou v porovnání s kocoury podstatně menší, délka a hustota srsti kolísá podle ročního období a že zcela dospělí kocouři mají větší a širší hlavu než kočky a mladá zvířata (Born, 2011).

3.3.8 Zvláštnosti

V rozporu s impozantním vzhledem je hlásek mainských mývalích koček něžný a tenký. Majitelé často říkají, že jejich kočky dávají přednost polehávání na tvrdém podkladu a přikládají to jejich prostému původu. Zvláště v létě se rády natáhnou na chladivých dlaždičkách nebo někde nahoře s nohama spuštěnými z kočičího stromu. Vůbec jsou známy svou zálibou v neobvyklých místech. Když se mainská mývalí kočka rozhodne schovat, dokáže se uchýlit do takové štěrbině, že si to ani neumíte představit. Její srst sice odpuzuje

vlhkost, vysloveně vodomilná však není, nanejvýš si někdy tlapkami hraje s vodou. K jejím zvláštnostem patří i to, že si jídlo někdy podává do tlamy tlapkami. Mainské mývalí kočky bývají už při narození větší než jiná plemena. V době odběru kolem 13. Týdne věku většinou výrazně vytáhnou do výšky jako nějaký teenager. V jednom vrhu se běžně rodí 5 až 7 koťat, může jich však být až 9. Porodní váha ještě nemusí mnoho vypovídat o tom, jak velká bude kočka v dospělosti, ovšem neměla by být nižší než 70gramů v průměru se pohybuje kolem 100 - 150gramů (Born, 2011).

3.3.9 Zdraví

Znovu a znovu se setkáváme s kočkami, jež se potýkají s podobnými problémy jako přešlechtění psi. Mainská mývalí kočka je v tomto směru jedním z nejprozkoumanějších plemen (Born, 2011). Dva vážné zdravotní problémy v této době jsou srdeční choroba (HCM) a kyčelní dysplazie. Kardiomyopatie je onemocnění srdečního svalu. Výsledkem je srdeční selhání podobné mrtvici (Daly, 2006). Mnoho chovatelů je nechává vyšetřovat na srdeční choroby (HCM), kyčelní dysplazii (DKK) a spinální atrofii svalů (SMA), byly pro ně vyvinuty i speciální testy pro měření srdečního rytmu. Ještě před několika lety byly tyto kočky ultrazvukem zkoumány také na PKD, polycystické onemocnění ledvin, ale dnes už to není aktuální, protože toto onemocnění se téměř neobjevuje (Born, 2011)

3.3.10 Cestování

Dovolená, přemístění do nového domova, nebo cesty na veterinární stanici jsou některé z možných případů, kdy budeme muset cestovat s kočkou. Některé z těchto cestování bude nevyhnutelné, zejména cesty na veterinární kliniku, pokud nemáme mobilního veterináře přímo k nám domů. Na cestu na dovolenou, máme ještě další možnosti (Daly, 1995).

3.3.10.1 Pozemní cestování

Cestování s kočkou vyžaduje zvláštní ohledy. Kočky, které cestují pravidelně, počínaje od koťete, jsou obvykle tolerantní k pohybu a hluku.

Nikdy nenechávejte svoji Mainskou mývalí kočku v autě během teplejších měsíců. Kočka v přepravce je absolutní nutností, pokud vaše kočka cestuje v autě. Většina koček toleruje jízdu v autě, a to zejména poté, co byly vzaty na několik cest autem (Daly, 1995).

3.4 Fyziologie a anatomie

3.4.1 Stavba těla

Z anatomického hlediska dosáhla kočka ve vývoji značně vysoké specializace. Vzhledem k pozdější domestikaci než například u psa nebo většiny dalších domácích zvířat člověkem po tisíciletí chovaných je anatomická stavba těla kočky domácí prakticky stejná jako u ostatních kočkovitých šelem. Jednotlivé části těla mají kočky vzájemně vyvážené, to jim umožňuje zejména značnou pohyblivost, aniž by přitom ztrácely na eleganci (Pintera, 1989). Kočky proto nepodléhají četným deformacím kostry, které se objevily u psů. Občas ovšem k některým abnormalitám došlo. Patří k nim zkrácený, zatočený nebo zahnutý ocas, vyklenuté patro, plochý hrudník nebo polydaktylie. Celkově se však evoluce zachovala ke kočkám zvláště laskavě, neboť dovolila přirozený výběr a kočka je dnes stále úspěšná šelma schopná ulovit a usmrtit menší živočichy. Pružnost kočičí chůze a pohybů má své podklady už v některých menších změnách na kostře, zejména končetin. Je způsobena především tím, že kočka je prstochodec, tj. došlapuje na prsty. Při chůzi se kočka pohybuje vpřed současně s levou přední nohou i pravou zadní a to s mírným zpožděním a obráceně. Na spodní straně tlapek jsou v úrovni druhých a třetích prstových článků čtyři úzce oválné chodidlové polštářky. V oblouku mezi nimi v úrovni kostí neprstových je kromě toho vytvořen ještě větší, srdčitý neprstový polštárek. Všechny tyto polštářky jsou měkké, na povrchu zvrásnělé a umožňují kočce měkce a neslyšitelně našlapovat. Poněkud výše na noze je nad prsty vyčnělý záprstní polštárek, prakticky bez funkce (Pintera, 1989). Svalnaté tělo a nohy pomáhají při mohutných skocích. Ostré zatažitelné drápy nevadí při rychlém běhu a jsou užitečné k lapení a držení kořisti i k hbitému šplhání po stromech, když hrozí nebezpečí, kočka má velký a dobře vyvinutý mozek, kterým bleskově zpracovává informace a okamžitě reaguje. Přizpůsobivé oči si poradí i v extrémních světelných podmínkách a proto kočka vidí skvěle za ostrého poledního světla i za šera. Pohyblivými ušními boltci kočka zachytí i nejslabší zvuk a citlivým čenichem, který je spojen s Jacobsonovým orgánem, je schopna určit i slabé pachy, které člověk vůbec nevnímá (Rixon, 2008).

3.4.2 Hlava a kostra

Hlava nese většinu znaků, které jsou u koček nejvíce variabilní, takže jednotlivá plemena jsou odlišena právě podle hlavy a jejích částí a podle jejich vzájemných proporcí. Rozdíly jsou v zásadě založeny na celkové kostní stavbě lebky. Dalšími nekosterními a tudíž proměnlivými znaky jsou délka a tvar nosu, tváří, očí a uší. Kostra kočky se skládá přibližně z 240 kostí, které drží pohromadě a pohybuje jimi přibližně 500 svalů. Hned za hlavou má páteř kočky sedm krčních obratlů, které jsou relativně krátké a mají silné středové výběžky. Mohutné jsou hlavně první dva, ty drží hlavu a jsou uzpůsobeny pro její větší pohyblivost a otáčení. Nejvyšší možný úhel otáčení hlavy je u kočky 180°, což nenajdeme snad u žádného jiného vývojově výše postaveného tvora. Na krční obratle navazuje 13 obratlů hrudních s protáhlými a ostnatými středovými výběžky. Na prvních 12 obratlích vyrůstají po stranách v párech klenutá žebra: 9 - 10 žeber pravých spojených s hrudní kostí chrupavčitými spojkami a 2 - 3 žebra nepravá, volná a nespojená. Na hrudní obratle se napojuje sedm protažených obratlů bederních se silnými výběžky středovými i postranními. U kořene ocasu je pak kost křížová vzniklá srůstem tří křížových obratlů. Obratle za kostí křížovou se počítají k obratlům ocasním, bývá jich celkem 20 - 27. Obratle se směrem ke špičce ocasu zkracují a zmenšují. (Pintera, 1989).

3.4.3 Zrak

v poměru k tělu výrazně větší než u člověka. Ačkoliv se říká, že kočky vidí i ve tmě, není to pravda, i když široce roztažitelné zorničky propouštějí tolik světla, že kočky vidí dobře za šera. Zornička se stahuje a roztahuje pomocí složité soustavy svalů, které jsou kruhovitě uspořádané za duhovkou. Světlo pronikajíc do oka se ještě odráží od vrstvy buněk zvané *tapetum Lucium*, což způsobuje světélkování očí (Rixon, 2008).

3.4.4 Chut' a čich

Čich je pro kočky nejdůležitějším smyslem. Je úzce spojen s chutí, protože nosní cesty vedou do ústní dutiny. Čich je nezbytný nejen při lovu, ale významně se uplatňuje také v pohlavním životě koček. Vomeronasální neboli Jacobsonův orgán, nacházející se na horním patře pomáhá kočce určit povahu pachových částic. Flémování je zvláštní chování, kterým kočka reaguje na sloučeniny obsažené v pachu, ať už mají sexuální charakter nebo pocházejí z jiného zdroje. Molekuly obsažené ve vzduchu se zachytí na jazyku, který kočka přitiskne proti patru, kde ústí Jacobsonův orgán. Vjem se dostává do mozku do hypotalamu, kde vznikne pokyn k příslušné reakci (Rixon, 2008).

3.4.5 Sluch

Kočky mají dobře vyvinutý sluch a vnímají zvuky až o dvě oktávy níž než lidské ucho. Poměrně velké a pohyblivé ušní boltce umožňují domácí kočce, aby jimi zachytila i velmi slabé zvuky, což je pro tvorbu loviště za šera nesmírně důležité (Rixon, 2008).

3.4.6 Srst

Tělo kočky je pokryto srstí kromě čenichu, pysků, polštářků na tlapkách, okolí řitního otvoru a pohlavního otvoru a větší či menší části vnitřku ušního boltce. Srst tvoří tepelnou izolační vrstvu těla a často chrání pokožku proti mechanickému poškození či zranění. Skládá se z chlupů, které vyrůstají z vlasových cibulek obalených vlasovými váčky a krevními kapilárami. Každý chlup má svůj snopeček svalstva, které působí napřimování chlupu. Hlavní chlupy a pesíky, nazývané též chlupy krycí, obvykle vyrůstají z kůže šikmo, ovšem všechny v jednom směru. Pesíkové chlupy jsou kratší, ke konci obvykle mírně rozšířené, a vyrůstá jich vždy více z jednoho místa v pokožce. Chloupky podsady jsou jemné a krátké (Pintera, 1989).

3.4.7 Drápy

Domácí kočky mají zatažitelné drápy, které jsou v klidu ukryty v pochvě, takže zvíře může našlapovat zcela potichu. Když kočka potřebuje chytit kořist, bránit se nebo šplhat, vysune drápy pomocí svalů a šlach (Rixon, 2008).

3.4.8 Vnitřní orgány

Zažívací soustava kočky začíná ústní dutinou, dále pokračuje hltanem a jícnem do žaludku, z něho pak přechází do tenkého a tlustého střeva a končí řitním otvorem. V ústní dutině má kočka chrup a jazyk. Dýchací a oběhová soustava je v podstatě stejná jako u ostatních savců. Dýchací ústrojí se skládá z dutiny nosní, hrtanu, průdušnic a plic. Dospělá kočka má 20 - 30 vdechů. Z nosní dutiny prochází vzduch přes hltan do hrtanu. Na něm má kočka umístěn zvláštní aparát, který jí umožňuje předení. Srdce je zcela analogické svou stavbou jiným savcům. Liší se od nich pouze hmotností. Ledviny jsou vejčitého tvaru a jsou uloženy v dutině břišní (v bederní krajině) na dlouhých vazech. Ty umožňují lehkou změnu jejich polohy, takže je nelze nahmatat vždy na stejném místě (Pintera, 1989).

Stavba a funkce těla kočky se nijak výrazně neliší od ostatních savců a má tedy i řadu podob s tělem lidským. Oběhové ústrojí je tvořeno sítí tepen a žil, krev je po těle rozváděna dvoukomorovým srdcem. Kočičí srdce je vzhledem k tělu relativně malé. Kočka tedy není velkým vytrvalcem v běhu na dlouhé tratě. Značnou rychlost vyvinout dokáže, ale pouze na kratší vzdálenost. Tepová frekvence je u dospělé kočky 100 - 140 tepů za minutu, srdce kotěte tepe až 300 krát za minutu. Krevní oběh kočky obsahuje asi čtvrt litru krve. Kočičí krev se ve srovnání s lidskou krví sráží rychleji. Obsahuje více červených krvinek i bílých, které se významně podílejí na obranyschopnosti organismu proti infekcím. Dýchací ústrojí kočky se skládá z nosu, hrtanu, průdušnice a průdušek, které se v plicích větví až na nejmenší průdušinky. V plicních sklípcích dochází k okysličování krve. Kočka dýchá v klidu 30 – 50 krát za minutu. Dýchací systém se významně uplatňuje při regulaci tělesné teploty. Také kočka podobně jako pes ve vedru dýchá otevřenou tlamou a zrychleně, což napomáhá k ochlazení krve proudící ve stěnách dýchacích cest. Pocení je u kočky zanedbatelné a v termoregulaci nemá význam. Normální tělesná teplota kočky je 38 až 39 °C a měříme ji vždy v konečníku. Trávení potravy začíná v tlamě (Říhová, 1995). Zubní vzorec, který označuje, kolik zubů má kočka v každé polovině horní a dolní čelisti, je 3 1 3 1/3 1 2 1.

Mléčný chrup je 3 1 3 0/3 1 2 0 (Pintera, 1989). Po polknutí se potrava jícnem dostává do žaludku. Žaludeční šťávy kočky jsou velmi účinné podobně jako u divokých šelem, které konzumují kořist celou včetně kostí, chrupavek a dalších částí těla. Střevo je poměrně krátké, což odpovídá stavbě zažívacího ústrojí u masožravců. V posledním úseku trávicího ústrojí, v tlustém střevě, se zahušťují nestrávené zbytky potravy a konečníkem odchází polotuhý trus. Močové ústrojí je tvořeno párem ledvin, močovody, močovým měchýřem a močovou trubicí. S močí odcházejí z těla odpadní látky. Vzhledem k anatomickým poměrům u kocourů, jako je dlouhá a tenká močová trubice, se poměrně často setkáváme s onemocněním močových cest a ledvin, známým jako kočičí urologický syndrom (FUS) (Říhová, 1995).

3.5 Nemoci a parazité

3.5.1 Infekční nemoci

3.5.1.1 Toxoplazmóza

Je-li parazitem mikroorganismus, jehož tělo tvoří jediná buňka, říkáme chorobám, jež způsobuje protozoální infekce. Nejzávažnější z těchto infekcí u koček je toxoplazmóza, protože představuje velké riziko pro těhotné ženy. Zdrojem infekce mohou být pro kočku buď hlodavci nebo syrové maso (Alderton, 1992).

Tato choroba, kterou způsobuje *Toxoplasma gondii*, se může u koček projevovat těmito symptomy. Při akutním onemocnění vysokou horečkou, průjmem a zvracením. Při chronickém průběhu rovněž průjmem, anemií, otokem lymfatických uzlin a zanícenou nosní sliznicí. Dále je možné ochrnutí. Toxoplazmóza je přenosná na člověka. K přenosu může dojít ve všech stádiích, jimiž parazit v průběhu svého vývoje prochází. Zmíním tu oocysty, které jsou vylučovány trusem. Přenos je však možný nejen z kočky, ale také požitím syrového, nedostatečně uvařeného nebo upečeného masa. Možná je také nákaza z ptáků, vajec a všeobecně ze všech savců, se kterými přicházíme do kontaktu. Jelikož původce toxoplazmózy je všudypřítomný, hrozí nebezpečí nákazy všude a je lhostejné, zda kočku máte nebo ne. I my lidé se můžeme stát přenašeči, pokud se jednou nakazíme. Důvodem je to, že cysty, které v uzavřené formě přetrvávají v těle, nemohou být zasaženy léky. Jelikož původce je přítomen všude, seznámilo se s ním 50 % dětí do věku cca 7 let, v dospělosti tento podíl stoupá na zhruba 80 - 90 %. Po nakažení jsme imunní. Obraz nemoci se u člověka omezuje zpravidla na průjem a nevolnost (Weingärtnerová, 1999).

Klinické příznaky této choroby však nejsou příliš výrazné. Přesto je toxoplazmóza velice rozšířená, více než třetina koček má v těle protilátky, což znamená, že se s touto infekcí někdy v životě setkaly, že jí byly vystaveny. Ve výkalech infikované kočky se asi po 5 dnech začnou objevovat oocysty – toto trvá asi 3 týdny. Kočka za tu dobu vyloučí doslova miliony oocyst. Oocysty nejsou infekční hned, jak opustí tělo kočky, potřebují nějaký čas dospívat ve volné přírodě. Pravděpodobným zdrojem infekce bývají kočičí výkaly, pokud se ukládají na jednom místě, zvláště nejsou-li řádně likvidovány (Alderton, 1992).

3.5.1.2 Tuberkulóza

Tuberkulóza je choroba přenášená Kochovým bacilem, který se vyskytuje v různých typech. Kočka se zpravidla snadno nakazí lidským typem a může tímto způsobem nemoc přenášet na jiné lidi. Symptomy u kočky se výrazně liší od symptomů u člověka. Kočka hubne, trpí chronickými průjmy a trvalým kašlem. Pokud kontrolní test potvrdí podezření na tuberkulózu, musí být kočka utracena. Je to pochopitelné, protože při léčbě zvířete původci nemoci ztrácejí citlivost na léky a hrozí tak neustále nebezpečí nákazy pro člověka (Weingärtnerová, 1999).

3.5.1.3 Kočičí rýma

Kočičí rýma patří k nemocem, jejichž průběh lze pravidelným očkováním oslabit nebo jej zcela vyloučit. Jedná se zde i virovou infekci způsobenou různými původci. Kočičí rýma se vyskytuje jak v akutní, tak i chronické formě. Hlavním znakem je kýchání, výtok z nosu, zánět očí, vyčerpanost, ztráta tekutin, otok lymfatických žláz v oblasti krku, krvácení z nosu a poranění v oblasti tlamičky. Nemoc je nakažlivá, nemusí však mít smrtelný průběh. Důležitá je včasná a odborná léčba, zejména plic. Neléčená akutní forma vede k chronické formě kočičí rýmy. Je zvláště nebezpečná pro mladá a stará zvířata, jejichž obranyschopnost není dostatečně rozvinutá nebo je již oslabená. Chronická forma se projevuje ucpáním obou nosních dírek a silným kýcháním a případně krvácením z nosu. Lze přitom také pozorovat hlasité a namáhavé dýchání. V každém případě patří kočičí rýma do odborné péče veterináře (Weingärtnerová, 1999).

3.5.1.4 Aujezkého choroba

Jedná se o virovou infekci se smrtelným průběhem, která se do těla dostává při požívání vepřového masa obsahujícího viry. Průběh nemoci silně připomíná vzteklinu a liší se případ od případu, zvíře od zvířete. Přesnou symptomatiku proto nelze uvést, důležitá je však souvislost mezi krměním vepřovým masem a následným ochrnutím, sliněním, intenzivním škrabáním a vyčerpaností (Weingärtnerová, 1999).

3.5.2 Parazité

Parazité jsou organismy, kteří žijí na nebo uvnitř hostitele. K vnějším parazitům patří blechy, vši, klíšťata a jiní co dokáží prokousnout kůži. Vnitřní parazité zahrnují všechny patogeny, ale většinou jsou to červi v jejich různých formách (Greene, 1997).

3.5.2.1 Zevní parazité kočky

3.5.2.1.1 Blechy

Nejčastějším zevním parazitem je blecha. Kočku může napadnout blecha kočičí (*Ctenocephalides felis*), blecha psí (*Ctenocephalides canis*) nebo blecha obecná (*Pulex irritans*). Dospělá blecha může žít až dva roky a za svůj život naklade obrovské množství vajíček. Pro kočku to není jen nepříjemný parazit, ale kousnutím jí může nakazit tasemnicí (blecha je mezihostitelem tasemnice psí). Kočka, která má blechy je neklidná, drbe se a škube kůži. U masivně zblešených malých koťat můžeme dokonce pozorovat anémii. Proti blechám se používají insekticidní zasypy, šampony i obojky, které jsou určeny pro kočky a jsou pro ně neškodné (Říhová, 1995). Kočičí blechy jsou nejznámější a nejčastější ektoparazité. Bleší populace je nejsilnější v nejteplejších měsících roku. Kočky, které žijí alespoň částečně venku, mohou přinést blechy z nejrůznějších zdrojů, mimo jiné od psů a dokonce i od králíků. V posledním případě se blechy shromažďují nejspíše kolem hlavy, jinak bývají rozptýlené po celém těle (Alderton, 1992)

3.5.2.1.2 Roztoči

Infekce ušním roztočem (*Otodectes cynotis*) patří u koček k nejčastějším příčinám zánětu zevního zvukovodu. Roztoč dráždí pokožku zvukovodu a provokuje ucho ke zvýšené produkci ušního mazu. Maz vytváří typické hnědé hrudky a ucho vypadá jako špinavé. Kočka se drbe a nosí ucho sklopené. V důsledku častého škrábání se do ucha zanesou bakteriální infekce a vzniká výtok. Neléčený zánět může proniknout do středního až vnitřního ucha a poškodit sluchové i rovnovážné ústrojí. Zjistit u kočky svrab bývá obtížné. Samičky zákožky svrabové (*Notoedres cati*) se zavrtávají do kůže, kde kladou vajíčka. Pro silné svědění se kočka škrábe a tím si do kůže zanesou sekundární infekci. Kůže je pokryta stroupky a šupinkami a vypadává z ní srst. Nejčastěji onemocní kůže na hlavě mezi ušima, odkud se infekce šíří na hrud' a celé tělo. Kočka se nakazí přímým stykem s nemocným zvířetem, ale onemocnět může i pes nebo člověk (Říhová, 1995). Prašivina, u koček vzácná, se manifestuje zcela jednoznačně. Typické je pro ni opakované drbání postižených částí těla, ztlustění kůže, strupovitost a následné pelichání. Prašivina bývá lokalizována kolem hlavy, ale může se rozšířit i na tlapky, jimiž si kočka drbe svědivá místa. Vši a roztočů zbavíme kočku poměrně snadno. Jedinou výjimkou je sametka zarděnková, která se vyskytuje hlavně na podzim. Tento škůdce je v larválním stadiu parazitní, obvykle se vyskytuje na tlapkách kočky. Vyvolává silné dráždění, ale časem sám odpadne, aby dokončil svůj životní cyklus (Alderton, 1992).

3.5.2.1.3 Klíště obecné

Častým parazitem je i klíště obecné (*Ixodes ricinus*). Když kočce klíště odstraňujeme, dbáme na to, abychom mu neutrhli hlavičku, která by způsobila hnisání rány. Klíšťová encefalitida se na kočky nepřenáší, takže je pro ně pouhým nepříjemným parazitem (Říhová, 1995). Živí se kočičí krví a mohou přenášet choroby. Vyskytují se nejčastěji na venkově a zachycují se na kůži kolem hlavy, když se kočka pohybuje v travnatém a křovinatém porostu (Alderton, 1992).

3.5.2.2 Vnitřní parazité

3.5.2.2.1 Škrkavka

Škrkavka (*Toxocara cati*) je nejčastějším vnitřním parazitem koček a může pro ně být velmi nebezpečná. Jsou to tenčí bílí červi, dlouzí do 10cm, které nacházíme ve stolici nebo ve zvratkách napadené kočky. Škrkavky mohou zcela uzavřít střevo a způsobit střevní neprůchodnost. Kočka se nejčastěji infikuje kontaktem s trusem nemocné kočky, ale také při kontaktu s myší, krysou nebo hmyzem. Léčba se provádí antihelmintickými přípravky (Říhová, 1995).

3.5.2.2.2 Tasemnice

Kočka může být napadena několika druhy tasemnic, nejčastěji tasemnicí psí (*Dipylidium caninum*) a tasemnicí kočičí (*Taenia taeniformis*). Jsou to hlísti s článkovaným tělem, mnohem delšími než škrkavka. Kočky se nejčastěji nakazí od psů prostřednictvím blech. Nákaza může vzniknout také pozřením hlodavce nebo syrového vepřového masa. Kočky napadené tasemnicí i přes velkou chuť k jídlu hubnou, mají matnou srst a občas se mohou ve stolici objevit články tasemnice. Kočky trpí svěděním konečníku (Říhová, 1995).

3.5.3 Srdce

Srdce je motor, na jeho funkci závisí život. Je třeba poznamenat, že ve veterinární medicíně nejsou prováděny srdeční operace a transplantace. Práce, kterou musí srdce vykonávat, je obrovská. Množství krve, které musí dopravovat tělem, odpovídá zhruba 1/13 hmotnosti těla kočky. Činnost srdce můžete vyhmatat, když položíte ruku na levou stranu hrudníku kočky. Normální srdeční tep se pohybuje mezi 120-140 úderů za minutu. Dědičné srdeční vady, způsobené chybným vývojem embrya, jako např. vrozené vady chlopní, jsou možné. Při závažných vadách koťátko brzy zemře. Méně závažná poškození se projeví až později a budou rozpoznána spíše mimochodem. V takových případech může veterinář poskytnout podporu léky. V každém případě však bude omezen vývoj kočky, její životaschopnost a radost ze hry. Dalšími možnými srdečními chorobami jsou záněty. Zánět osrdečníku a záněty srdečních komor, které jsou vždy spojeny s bolestmi, apatií a horečkou. Diagnózu může určit jen veterinář a to poklepem, rentgenem, EKG, poslechem a především pomocí anamnézy. Častými symptomy jsou nechutenství, horečka, vodnaté břicho, voda na plicích a přechodné záchvaty bezvědomí. Při srdeční slabosti způsobené stářím může veterinář pomoci. Vyléčení srdečních chorob je však možné jen zřídka (Weingärtnerová, 1999)

3.6 Výstavy a FIFe

3.6.1 Kočka domácí chovatelským objektem

Ve druhé polovině 19. století a zvláště pak ve 20. století se stala kočka domácí středem zájmů chovatelů, kteří záměrným křížením a pářením vybraných jedinců, vyšlechtili řadu plemen, která se od sebe liší velikostí a formou těla, délkou, typem a barvou srsti, barvou očí, délkou ocasu, ale i tvarem uší nebo bezsrstostí. Někdy jim pomohla i sama příroda, a tak náhodné mutace daly základ řadě plemen, jako jsou například rexi, kočka bezsrstá, krátkoocasá kočka japonská nebo bezocasá kočka manská, klapouchá kočka apod. (Vařejčko, 1984).

3.6.2 Výstavy

Výstavy koček se pořádají už více než jedno století (Říhová, 1995). Člověk, který chová a vystavuje kočky, bývá označován jako fanoušek a jeho koníček obvykle zahrnuje všechno, co s kočkami souvisí. Kočičí fanoušky váže společné pouto, protože se všichni snaží vypěstovat nebo vlastnit dokonalou kočku. Většina koček neprojevuje žádné velké nadšení nad tím, že jsou vystavovány na veřejnosti, ale pro jejich majitele je získání vrcholného ocenění pro kočku velkým osobním zadostiučiněním. Pro úspěšného vystavovatele neznamena získání ocenění žádný velký finanční prospěch, protože poplatky jsou vysoké a peněžní ceny se obvykle nevypisují. Hlavním cílem snažení jsou kokardy, stužky a další trofeje, které si pak majitel pyšně vystavuje. Účastníci milují výstavy hlavně jako místo společenského setkání. Chodí na ně všichni rodinní příslušníci a s potěšením podstupují veškeré procedury. Také mnohé kočky se zjevně baví tím, že je rozhodčí hladí, berou a chválí a že je obdivují přítomní diváci. První kočičí výstava, o které máme zmínku, se konala v roce 1598 v St. Giles Fairu v hrabství Winchester v Anglii. První skutečně řádná výstava, na níž byly kočky umístěny v klecích, se však odehrávala v londýnském Crystal Palace v roce 1871. První posuzovací výstava v Americe se konala v Madison Square Garden v New Yorku v roce 1895. Móda vystavovat kočky a soutěžit o ceny se zvolna šířila po celém světě a dnes se v nejrůznějších zemích konají stovky výstav. Každý stát s aktivním svazem kočičích fanoušků má jednu nebo dvě vedoucí organizace, které registrují kočky a dohlížíjí na průběh oficiálních kočičích výstav. Každá organizace má vlastní pravidla a pokyny k chovu, registraci a vystavování koček a často zveřejňuje informace o všech aspektech péče o kočku, o plemenech a chovu i o

vystavování. V Severní Americe mají milovníci koček větší výběr mezi organizacemi, z nichž si mohou libovolně vybrat (Rixon, 2008).

Nejlepší způsob jak vstoupit do světa výstav je začít číst některý ze specializovaných časopisů, které trh nabízí. Výstavy bývají uváděny v časovém přehledu. Většina vystavovaných přímo dychtí po hovoru o svých kočkách a o dění na výstavách. Kromě toho mají výstavy informační stránky s ochotnými informátory a jakmile se stanete členem některé organizace, máte přístup k obrovskému množství informací. Každá asociace má vlastní pravidla a způsob, jak výstavu organizuje, ale jedno mají společné – prioritou je pohodlí a spokojenost koček. Způsob posuzování se liší, a to platí i pro konečný výsledek. Kočky jsou posuzovány kvalifikovanými rozhodčími, kteří vztahují vlastnosti kočky k oficiálnímu standardu znaků plemene či variety a poté zařadí každou kočku do určité třídy. Jednotlivé organizace mají vlastní označení vítězných kategorií – šampión, super šampión a další (Rixon, 2008).

3.6.3 Kluby a asociace chovatelů koček

Podobně jako chovatelé jiných zvířat i chovatelé koček se sdružují v různých klubech. Kluby obvykle zastřešuje jeden nebo vzácněji několik národních svazů, ústředí. Ústředí zpravidla zřizuje plemennou knihu. Díky centrálnímu vedení plemenné knihy vzniká přehled o počtu a druzích chovaných zvířat a je zajištěna autentičnost rodokmenu, který je úřední listinou. Jednotlivé národní svazy se pak sdružují v mezinárodních federacích FIFe (Fédération Internationale Féline), založena v roce 1949 paní Ravelovou ve Francii. Mezinárodní federace vydává závazné rámcové předpisy a zejména standardy plemen koček, tedy podrobné popisy jejich exteriéru. Standardy plemen jsou závazné pro všechny národní svazy, pro posuzovatele na výstavách a samozřejmě i pro chovatele. Mezinárodní federace rovněž uznává nová plemena, registruje a ovlivňuje práci posuzovatelů. V každém národním svazu jsou zřízeny dvě autorizované plemenné knihy – hlavní plemenná kniha a experimentální plemenná kniha. Do nich se podle přesně určených pravidel zapisují narozená koťata na základě přesných podmínek, s nimiž jsou chovatelé seznamováni prostřednictvím organizačních předpisů. Národní svazy rovněž vydávají závazné předpisy týkající se chovu koček, pořádání výstav, vzdělávání posuzovatelů. Tyto předpisy národních svazů mohou být pro každou zemi specifické, ale v zásadě nesmějí odporovat celkové koncepci mezinárodní federace. Existence mezinárodních federací umožňuje velmi dobrou spolupráci chovatelů z různých zemích, napomáhá rozšiřování chovu koček i pořádání výstav v jednotlivých zemích (Říhová, 1995).

V Británii působí Řídící výbor chovatelů koček (Governing Council of the cat fancy – GCCF) a Britská asociace koček (cat association od Britain – CAB), která je členem FIFe – federation internationale Feline (stejně jako ČR). Američtí milovníci koček mají na výběr z devíti organizací, z nichž největší je Svaz chovatelů koček (Cat Fancier's Association – CFA), který má národní kluby v Kanadě a Japonsku. V Evropě, Austrálii, Asii a Jižní Africe existují organizace působící na národní úrovni. Všeobecně platí, že mnoho z nich zatřešuje FIFe Mezinárodní felinologická federace, což je nejrozsáhlejší a nejvýznamnější felinologická organizace na světě. FIFe sdružuje tisíce členů, zastřešuje celý kočičí svět a její odborníci a posuzovatelé působí ve všech světadílech (Rixon, 2008).

Spojené státy:

ACA American Cat Association – americká asociace koček je nejstarším americkým registrem, který působí od roku 1899. Pořádá výstavy na jihovýchodě a jihozápadě USA (Rixon, 2008).

ACC American Cat Council – americký výbor koček je malá organizace, která prosazuje „anglický styl“ výstav, kdy vystavovatelé během posuzování musejí opustit výstavní síň.

CCFF Crown Can Fancier's Association – korunní svaz chovatelů koček patří sice k menším organizacím, ale pořádá každý rok mnoho výstav na severovýchodě a jihovýchodě USA a v západní Kanadě (Rixon, 2008).

CFA Cat Fancier's Association – Asociace chovatelů koček je největší organizací v Americe a je vedena výborem ředitelů. Vydává ročenku, která obsahuje různé články, doporučení a inzeráty chovatelů a nádherné barevné fotografie. Téměř každý víkend se někde v USA koná pod záštitou CFA nějaká výstava (Rixon, 2008).

CFF Cat Fancier's Federation – svaz chovatelů koček působí především na severovýchodě Spojených států a patří ke středně velkým registrům (Rixon, 2008).

UCF united cat federation – spojený svaz koček je středně velká organizace působící na jihozápadě Spojených států (Rixon, 2008).

Spojené království

CAB cat association of britain – britská asociace koček byla založena 20. února 1983 jako alternativa k GCCF. Vede registr všech čistokrevných i nečistokrevných koček patřících členům a pořádá výstavy koček v celé Velké Británii. Původně to byla nezávislá organizace, v roce 1991 se stala členem FIFe (Rixon, 2008).

GCCF governing council of the cat fancy – řídicí výbor chovatelů koček je veden výkonným výborem a jeho přibližně 60 klubů vysílá delegáty, kteří je zastupují na schůzích výboru. Až do roku 1983 byl GCCF jedinou organizací zodpovědnou za registraci koček a pořádání licencovaných výstav v Británii (Rixon, 2008).

Další státy

ACFA american cat fancier's association – americká asociace chovatelů koček má mezinárodní působnost a chová se velmi demokraticky. Její kluby se nacházejí v USA, Kanadě a Japonsku a pro členy vydává pravidelný měsíčník (Rixon, 2008).

FIFe federation internationale feline – mezinárodní felinologická federace je rozsáhlá a dobře organizovaná společnost, která působí i mimo Evropu. Většina evropských států má nejméně dvě organizace registrující kočky a pořádající výstavy, z nichž je jedna téměř jistě členem FIFe. FIFe byla ustanovena v roce 1949 a je dnes největším registrem na světě. Je v ní organizováno více než 15 000 chovatelů a vystavovatelů, které všechny spojuje láska ke kočkám a chuť vystavovat (Rixon, 2008).

TICA international cat association – mezinárodní asociace koček vydává dvakrát měsíčně noviny a pravidelnou ročenku. Má k výstavám moderní přístup a pořádá je v celých Spojených státech. Pobočky má v Kanadě a Japonsku (Rixon, 2008).

3.7 Felinoterapie

Felinoterapie využívá pozitivní interakce mezi člověkem a kočkou k léčbě nebo podpoře zdraví člověka. Přesto, že by se správně měla felinoterapie nazývat AAT za využití kočky, pojem zdomácněl pro jakékoli využití kočky v rámci zooterapie (tedy i AAA nebo AAE apod.) (Velemínský, 2007).

3.7.1 Felinoterapie v České republice

Z chovatelských sdružení se v České republice felinoterapii návštěvní službě organizovaně, cíleně a metodicky věnuje pouze Nezávislý chovatelský klub (dále jen NCHK). Ostatní chovatelé pracují nezávisle, jsou však členy Sdružení chovatelů koček, organizace náležející mezinárodní felinologické federaci FIFe či členy organizací zabývajících se zoterapií s jinými druhy zvířat. Nezávislý chovatelský klub je chovatelským subjektem, který vznikl v roce 1995 v Mladé Boleslavi a byl registrován na Ministerstvu vnitra ČR v roce 1997. Zabývá se ochranou a chovem ušlechtilých i domácích koček, nenáleží žádné střešní mezinárodní organizaci a je klubem českým s mezinárodním zastoupením chovatelů. Jeho „Řád ochrany ušlechtilých koček Nezávislého chovatelského klubu při veřejném vystoupení, návštěvní službě včetně zkoušek pro ni a svobodu koček“ a „Řád ochrany ušlechtilých koček Nezávislého chovatelského klubu při chovu“ jsou od roku 2005 schváleny Ústřední komisí pro ochranu zvířat. V roce 2003 vznikl při NCHK odbor zooterapie, který sdružuje dobrovolníky-chovatele pracující v oblasti návštěvní služby (Velemínský, 2007).

3.7.2 Účastníci felinoterapie

Účastníky felinoterapie jsou klient a návštěvní tým ve složení vedoucí týmu (chovatel) a kočka. V týmu mohou být ještě i další chovatelé, např. s kočkami v zácviku, či v terapeutických týmech odborníci (psycholog, lékař). Dalšími účastníky procesu mohou být zaměstnanci cílových zařízení, dobrovolníci, případně příbuzní klientů. Návštěvní služba probíhá v cílovém zařízení a zaštiťuje ji NCHK (Velemínský, 2007).

3.7.3 Mainská mývalí kočka ve felinoterapii

Jsou původním americkým národním plemenem. Tyto kočky byly jako jediné plemeno ušlechtilých koček vystavované na výstavách jako pracovní. Jedná se o robustní plemeno s polodlouhou, vodu odpuzující srstí, proslulé svou nesmiřitelností k hlodavcům. Složení jejich srsti je stejné jako u perských koček pouze srst není stejné délky, vyrůstá v chomáčcích, a proto nebudí mainské kočky dojem takové bohatosti srsti jako kočky perské. Patří mezi plemena přírodní. Jsou to kočky velice inteligentní a přátelské k lidem. Jejich hlava má tvar širokého klínu s hranatější bradou. Jsou temperamentnější než kočky perské. Určitou nevýhodou zejména u starších klientů, kteří by si chtěli kočku pochovat na klíně, je velikost mainských mývalích koček. Kocouři dosahují 9 – 12 kilogramů (Velemínský, 2007).

3.7.4 Výběr koček pro návštěvní službu

Preferují se zvířata s mírnou, vyrovnanou povahou, přátelská k lidem, vyhledávající kontakt s nimi. Výhodou je vycvik od kotěcího věku (3 měsíce) či výchova kotěte z vlastních chovů, kde známe charakterové vlastnosti rodičů. Kočky musí být plně socializované, nejlépe žijící v bytě či domku s chráněným výběhem bez omezování možností kontaktu s člověkem. Nelze doporučit zvířata s volným, nekontrolovaným výběhem, zvířata z chovů, v nichž dochází k velké fluktuaci zvířat, zvířata žijící v útulcích, zvířata ze závadných hygienických a výživových podmínek (Velemínský, 2007).

3.7.5 Metodika felinoterapie

Metodologie felinoterapie byla zpracována na základě podobných aktivit v canisterapii a zkušeností získaných v průběhu provádění návštěvní služby. Velmi nápomocné v tomto směru jsou zápisy provádění z každé návštěvní služby (Velemínský, 2007).

3.7.6 Podmínky, pravidla a předpoklady praktikování felinoterapie

Kromě NCHK v evropských zemích neexistují chovatelské ani jiné organizace, které by stanovovaly podmínky pouze pro práci s kočkami v dané oblasti. Organizace Delta Society z USA stanovila pravidla pro provádění AAA a AAT s jednotlivými druhými zvířaty a způsob testování jejich majitelů (Velemínský, 2007).

3.7.7 Kočka pracující v návštěvní službě

Kočky pro praktikování felinoterapie jsou vybírány na základě povahových vlastností, plemenná příslušnost není rozhodující. Velmi vhodné jsou kočky z vlastních chovů a pokud se kočka na tuto službu připravuje od kotěcího věku, ale není to podmínkou (Velemínský, 2007).

3.7.8 Indikace a cíle stanovované ve felinoterapii

Indikace felinoterapie provádí odborníci cílových zařízení. Obecně lze felinoterapii aplikovat u lidí všech věkových kategorií i různých typů onemocnění a postižení. Spíše se tedy při výběru vhodných klientů řídíme kontraindikacemi, jež jsou obdobné jako např. u canisterapie (alergie spojené s kočkou, některé akutní stavy, otevřené rány, nesouhlas klienta). U onemocnění imunitního systému, fobií a dalších stavů je nutné zvážení všech okolností. Indikace tedy probíhá na základě kompletního individuálního posouzení vhodnosti aplikace felinoterapie. Cílem felinoterapie obecně je většinou aktivizace klientů, navození libých emočních prožitků. U dětí zdravých i dětí se specifickými potřebami procvičení jemné a hrubé motoriky, zdokonalení řečových dovedností, začlenění jednotlivců do nového kolektivu a vybudování zodpovědného vztahu ke zvířatům. Pokud se jedná o provádění felinoterapie ve zdravotnických zařízeních, tak i přesměrování pozornosti od nepříjemných a mnohdy i bolestivých vyšetření ke zvířatům. U starších klientů jde o zpříjemnění života, navázání kontaktu s okolím a přivyknutí novému prostředí (Velemínský, 2007).

4 Závěr

Na závěr mé bakalářské práce bych chtěla sdělit, že i přes to, když se jedná o velké plemeno kočky, má tato kočka nejlepší charakter, jaký jsem kdy u kočky mohla poznat. Je to sice omezi kočkami, ale je to jedna z nejhodnějších koček, kterou znám. Mainská mývalí kočka je poměrně mladé plemeno, ale rok od roku je více a více oblíbenější podle počtu vydaných rodokmenů. Již nyní je to druhé nejoblíbenější plemeno u nás a předstihlo i takové plemeno jako je Perská dlouhosrstá kočka.

Lidem bych poradila, ať dají této kočce šanci a možnost poznat její kouzlo a charakter, který z této kočky vyzařuje. Každý si toto plemeno musí ať chce nebo nechce oblíbit. Je vhodné i do rodin s jinými zvířaty, dobře se snáší se psy. Jediné menší mínus je u této kočky její dosahují hmotnost, kdy dospělí samci mohou vážit klidně až 12 kilogramů, proto se tato kočka moc nehodí k seniorům. Hmotnost samic je ale o několik kilogramů nižší, ty mohou vážit jen 6 kilogramů.

Závěrem bych řekla, dejme tomuto plemenu šanci, protože Mainská mývalí kočka má velkou budoucnost.

5 Seznam literatury

- Alderton, D. 1992. Vaše kočka a kot'átko. Slovart, Bratislava, 117 s.
ISBN: 80-7145-015-4.
- Andržová, I. 2005. Něžní obři. Pavel Mervart, Červený Kostelec, 106 s.
ISBN: 80-86818-14-4.
- Born, B. 2011. Mainská mývalí kočka. Naše kočky. 15 (3). 8-12.
- Britton, L.T. 2011. Maine Coon cats. Abdo Consulting group, Minnesota, p. 25.
ISBN: 978-1-61613-398-6.
- Clutton-Brocková, J. 1998. Kočkovité šelmy. Fortuna print, Praha, 63 s.
ISBN: 80-86144-20-8.
- Daly, C.H. 1955. Maine Coon cats. Barron's Educational series, New York, p. 110.
ISBN: 0-8120-9038-1.
- Daly, C.H. 2006. Maine Coon cats. Barron's Educational series, New York, p. 95.
ISBN: 0-7641-3402-7.
- Fejfar, O. 2005. Zaniklá sláva savců. Academia, Praha, 278 s.
ISBN: 80-200-1361-x.
- Gorgoň, Z. 2011. Historie a současnost chovu mainských mývalích u nás. Naše kočky. 15 (3). 14-15.
- Green, A. 1997. The Guide to owning a Maine Coon cat. T.F.H. Publication, Neptune city, p. 64. ISBN: 0-7938-2166-5.
- House, T. 2002. The Maine Coon. Marilis Hornidge, New York, p. 102.
ISBN: 0-88448-243-x.
- Kadlecová, E. 2011. Vaše zdravá kočka. Computer press, Brno, 155 s.
ISBN: 978-80-251-3328-6.
- Mattern, J. 2011. Maine Coon Cats. Capstone press, Minnesota, p. 35.
ISBN: 978-14396-641-2.
- Mattern, J. 2001. The Maine Coon cat. Capatone press, Minnesota, p. 49.
ISBN: 0-7368-0565-6.
- Magiti, P. 1993. Guide to a well-behaved cat. Barron's Educational series, New York, p. 139. ISBN: 0-8120-1476-6.

- Pintera, A. 1989. Kočky, kocouři a koťata. ROH, Praha, 336 s.
ISBN: 80-208-0060-3.
- Rixon, A. 2008. Ilustrovaná encyklopedie koček. Svojtka&Co., Praha, 256 s.
ISBN: 978-80-7352-955-0.
- Roček, Z. 2002. Histrie obratlovců. Academia, Praha, 512 s. ISBN: 80-200-0858-6.
- Říhová, M. 1998. Rady pro chovatele kočky. Aventium, Praha, 191 s.
ISBN: 80-7151-058-0.
- Říhová, M. 1999. Chováme kočky. DONA, České Budějovice, 172 s.
ISBN: 80-86136-30-2.
- Vařejčko, J. 1984. Atlas plemen koček. Státní zemědělské nakladatelství Praha, Praha, 169 s. ISBN:
- Velemínský, M. 2007. Zooterapie ve světle objektivních poznatků. DONA, České Budějovice, 335 s. ISBN: 978-80-7322-109-6.
- Weingärtnerová, V. 1999. Naše kočka je nemocná. Svoboda servis, Praha, 65 s. ISBN: 80-86320-07-3.
- White, N. 2011. Maine Coons: Super Big. Bearport publishing company, New York, p. 25. ISBN: 1-61772-142-5.
- Zima, J. Gaisler, J. 2007. Zoologie obratlovců. Academia, Praha, 629 s.
ISBN: 978-80-200-1484-9.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Mainská mývalí kočka

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

Obrázek č. 3

Obrázek č. 4

Obrázek č. 5

Obrázek č. 6

Obrázek č. 7

Obrázek č. 8

Obrázek č. 9

Příloha č. 2: Rodokmeny

Obrázek č. 10

Obrázek č. 11

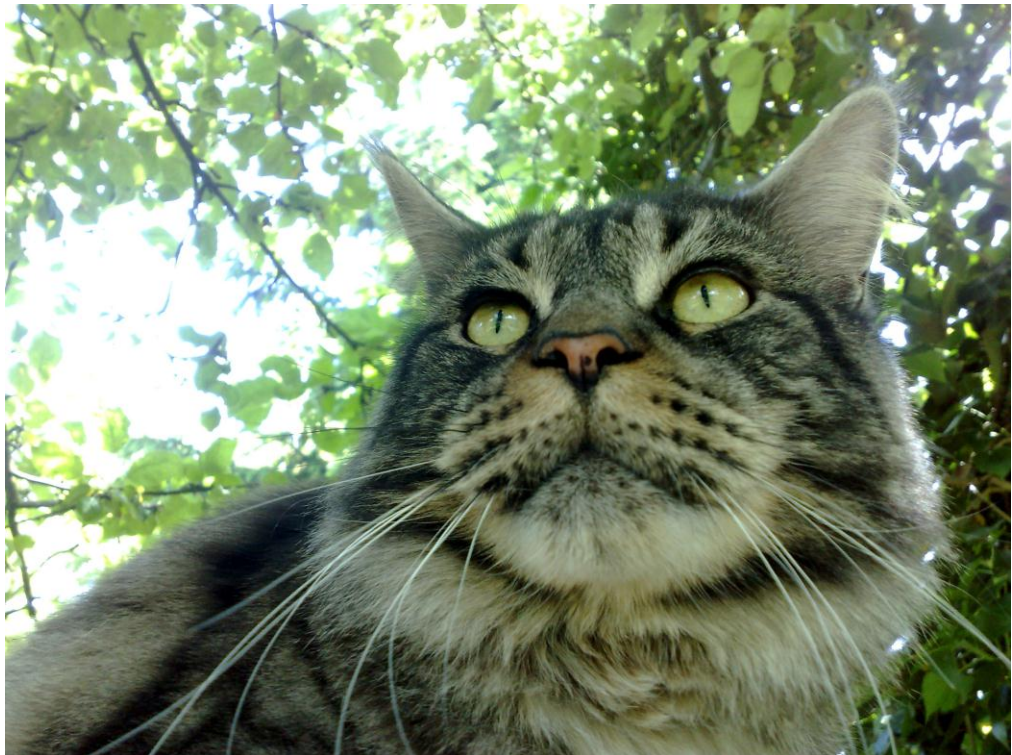
Obrázek č. 12

Samostatné přílohy

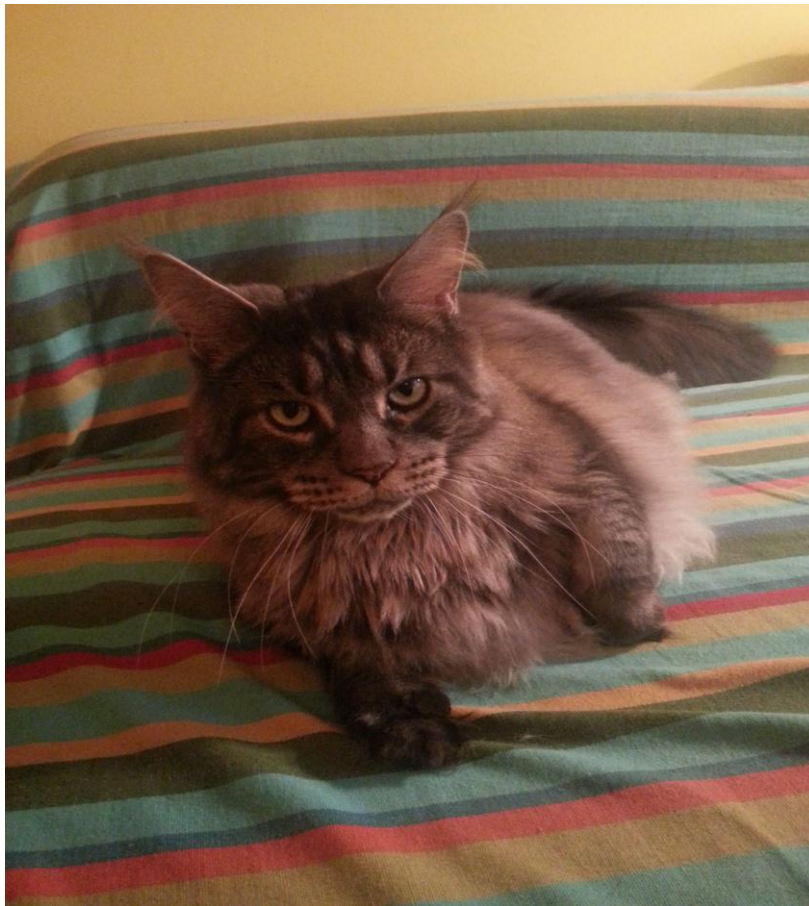
Příloha č. 1: Fotografie Mainské mývalí kočky

Obrázek č. 1 (Svobodová, 2012)

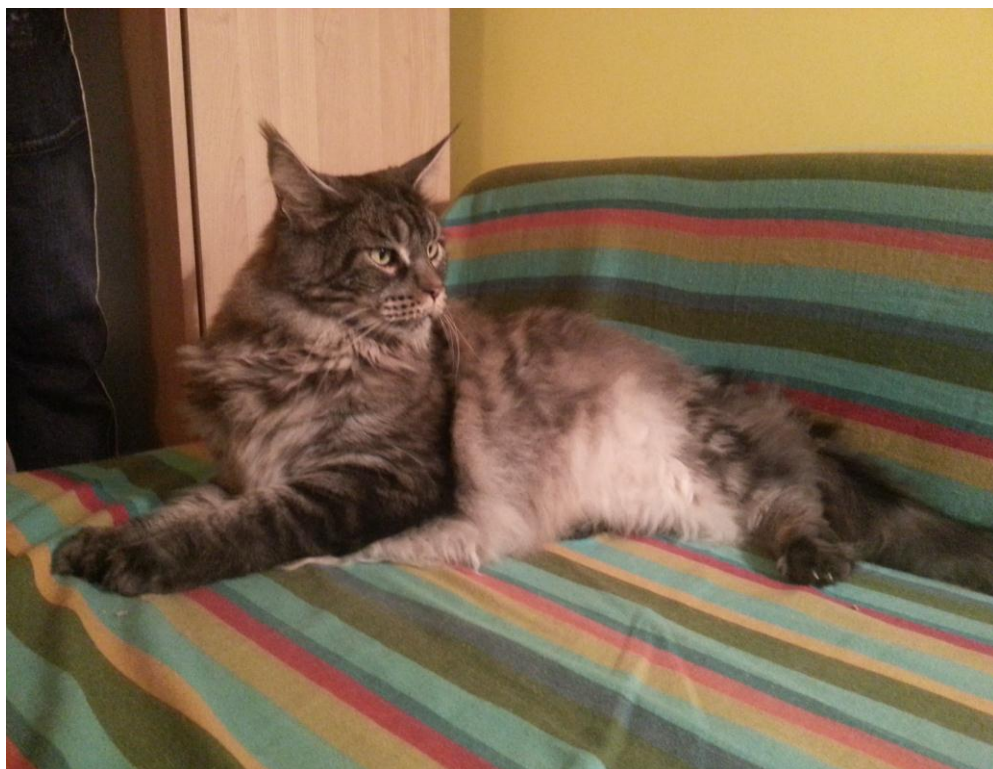
Obrázek č. 2 (Svobodová, 2012)

Obrázek č. 3 (Svobodová, 2012)

Obrázek č. 4 (Svobodová, 2012)

Obrázek č. 5 (Svobodová, 2012)

Obrázek č. 6 (Svobodová, 2012)

Obrázek č. 7 (Svobodová, 2012)

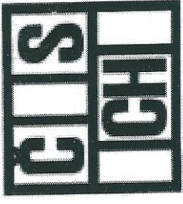

Obrázek č. 8 (Svobodová, 2012)

Obrázek č. 9 (Svobodová, 2012)

Příloha č. 2: Rodokmeny

		Jméno kočky: Anabelle North Beauty, CZ Datum narození: 23.06.2006 Plemeno a barva: Mainská mývalí černě želvovinová mramorovaná s bílou Chovatelé: Jana Nečvěřová, Dubí 2		Pohlaví: kočka Kód EMS: MCO # 09 22 (cz)čsčh lo 495/ 6/MCO Popis chovatele:		Datum vytažení: 09.09.2006 Vystavěná kočka 	
Rodiče		Prarodiče		III. generace		IV. generace	
Otec	GIC Trapper of Midnight Colony, CZ (CZ)ČSČH LO 85/ 4/MCO MCO d 22	EC Carred O'Connor Alwaro PL (CZ)ČSČH LO 1/ 0/MCO (FEL)SHEP LO 804 MCO d 22	EC A Cadia Park's Kerrygold (FEL)SHEP LO 4810 MCO f 23	EC Squabby's Zyrink Tiger 1-098-LO 433481 MCO d 09 22	EC A Cadia Park's Kerrygold (FEL)SHEP LO 4810 MCO f 23	EC A Cadia Park's Kerrygold (FEL)SHEP LO 4810 MCO f 23	EC A Cadia Park's Kerrygold (FEL)SHEP LO 4810 MCO f 23
CH	Brad Pitt Santa d'Orsy, CZ (CZ)ČSČH LO 125/ 5/MCO MCO d 09 22	IC Donna Diana Di Sidonia A (CZ)ČSČH LO 6/33/MCO MCO f 89	IC Gentle Favorite's Ir. Mac Magic /GACC/ (CZ)ČSČH LO 1/ 0/MCO MCO na 09 23	IC Gentle Favorite's Ir. Mac Magic /GACC/ (CZ)ČSČH LO 1/ 0/MCO MCO na 09 23	IC Gentle Favorite's Ir. Mac Magic /GACC/ (CZ)ČSČH LO 1/ 0/MCO MCO na 09 23	IC Gentle Favorite's Ir. Mac Magic /GACC/ (CZ)ČSČH LO 1/ 0/MCO MCO na 09 23	IC Gentle Favorite's Ir. Mac Magic /GACC/ (CZ)ČSČH LO 1/ 0/MCO MCO na 09 23
Matka	EC Langstteich's Newcomer /CFA/ (CZ)ČSČH LO 89/ 3/MCO 1778-1420839 CFA MCO n. 09 22	CH Jessica P. Women of Gentle Lions, CZ (CZ)ČSČH LO 1/ 1/MCO MCO d 09 22	CH Langstteich's Ca' Lennox 1-888V 23394 MCO n. 09 22	CH Langstteich's Ca' Lennox 1-888V 23394 MCO n. 09 22	CH Langstteich's Ca' Lennox 1-888V 23394 MCO n. 09 22	CH Langstteich's Ca' Lennox 1-888V 23394 MCO n. 09 22	CH Langstteich's Ca' Lennox 1-888V 23394 MCO n. 09 22
Benita New of Hairy Hops, CZ (CZ)ČSČH LO 135/ 5/MCO MCO n 09 23	EC Blackie Woody Axis Star, CZ (CZ)ČSČH LO 15/ 2/MCO MCO n 23	GR. Eur. Ch. Willowplace Pleasant Mac (FEL)SHEP LO 1 MCO n. 23	GR. Eur. Ch. Willowplace Pleasant Mac (FEL)SHEP LO 1 MCO n. 23	GR. Eur. Ch. Willowplace Pleasant Mac (FEL)SHEP LO 1 MCO n. 23	GR. Eur. Ch. Willowplace Pleasant Mac (FEL)SHEP LO 1 MCO n. 23	GR. Eur. Ch. Willowplace Pleasant Mac (FEL)SHEP LO 1 MCO n. 23	GR. Eur. Ch. Willowplace Pleasant Mac (FEL)SHEP LO 1 MCO n. 23

Obrázek. č. 10 (Svobodová, 2012)

 <p>Jméno kočky: Datum narození: Plemeno a barva: Chovatel:</p>	<p>Armin Golden Creek, CZ 12.10.2007 Mainská myvalí černá nramorovaná Ing. Vlasta Vachatová, České Meziříčí</p>	<p>Pohlaví: kocour Kód EMS: MCO n 22 (CZ) ČSCH LO 756/ 7/MCO Podpis chovatele: </p>	<p>Datum vystavení: </p>
<p>Otec</p> <p>Ian of Pumelia Garden, CZ (CZ) ČSCH LO 622/ 6/MCO 941000001822625 MCO d 22</p>	<p>CH Elliot De Axis Star, CZ (CZ) ČSCH LO 43/ 5/MCO MCO d 22</p> <p>Evening Sun of Pumelia Garden, CZ (CZ) ČSCH LO 335/ 5/MCO MCO d 22</p>	<p>EC A`Dejavu Alwaro*PL JW (CZ) ČSCH LO 110/ 3/MCO MCO n 09 22</p> <p>EC,IP Raven Alwaro*PL DSM (CZ) ČSCH LO 62/ 2/MCO (PL)SHRRP LO 12241 MCO f 22</p> <p>EC Squabby`s Baton Rouge*I (CZ) ČSCH LO 18/98/MCO MCO d 23</p> <p>Helen Cata Mount od Vajgaru, CZ (CZ) ČSCH LO 94/ 3/MCO MCO f 09 22</p>	<p>WW/02, EC DK*Sebasco`s Daker Devito (PL)SHRRP LO 6195 FD LO 969 MCO d 22</p> <p>GIC K`Star Winner Alwaro*PL (PL)SHRRP LO 10310 MCO n 09 22</p> <p>EC WW/97 A`Skywalker`s G`Kar (PL)SHRRP LO 2001 A-OVEK LO MCO n 09 23</p> <p>Feith Ford Alwaro*PL (PL)SHRRP LO 8790 MCO f 09 22</p> <p>EC Squabby`s Wolf Black LOI 54121 MCO n</p> <p>Cozy Farm Maria Callas DK LOI 53538 MCO e 22</p> <p>EC Joe Cocker of Penobscot (CZ) ČSCH LO 19/ 3/MCO A-OVER-LO-0212 MCO d 22</p> <p>CH Valerian Di Katy od Vajgaru, CZ (CZ) ČSCH LO 26/99/MCO MCO n 09 23</p>
<p>Matka</p> <p>Anabelle North Beauty, CZ (CZ) ČSCH LO 495/ 6/MCO 941000001853032 MCO f 09 22</p>	<p>IC Brad Pitt Sante d`Orsy, CZ (CZ) ČSCH LO 125/ 5/MCO MCO ds 09 22(d 09 22)</p> <p>Benita New of Hairy Hope, CZ (CZ) ČSCH LO 135/ 5/MCO MCO n 09 23</p>	<p>EC Trapper of Midnight Colony, CZ (CZ) ČSCH LO 85/ 4/MCO MCO ds 22 (d 22)</p> <p>CH Greta Garbo Hairy Májesty, CZ (CZ) ČSCH LO 67/ 4/MCO MCO d 09 23</p> <p>EC Langstteich`s Newcomer /CFA/ (CZ) ČSCH LO 89/ 3/MCO 1778-1420839 CFA MCO n 09 22</p> <p>EC Blackie Woody Axis Star, CZ (CZ) ČSCH LO 16/ 2/MCO MCO n 23</p>	<p>EC Carter O`Conor Alwaro*PL (CZ) ČSCH LO 2/ 0/MCO (PL)SHRRP LO 80 MCO d 22</p> <p>IC Donna Diana Di Sidonia A (CZ) ČSCH LO 6/99/MCO MCO f 09</p> <p>GIC Bugs Bunny of Gentle Lions, CZ (CZ) ČSCH LO 5/ 1/MCO MCO d 09 22</p> <p>CH Jessica P. Women of Gentle Lions, CZ (CZ) ČSCH LO 11/ 3/MCO MCO d 09 22</p> <p>CH Langstteich`s Ca`Lennox 1.DREZV 253914 MCO n 09 22</p> <p>Langstteich`s Ca`Demy RCC 00008 Bd.III MCO n 09 23</p> <p>Gr.Eur.CH Willowplace Fleetwood Mac SBT 062398 041 MCO n 23</p> <p>EC Moonlight von Burgfels /KFG/, DM (CZ) ČSCH LO 60/ 1/MCO MCO ns 22</p>

Obrázek č. 12 (Svobodová, 2012)